

Univerzita Palackého v Olomouci

Filozofická fakulta

Katedra romanistiky

**SLOVNÍK AMERIKANISMŮ;
písmeno G02 (go-guanchaca) ze slovníků AM, MM, JD
a písmena U, V z AM, MM**

DICCIONARIO DE AMERICANISMOS; la letra G02
(go-guanchaca) de los diccionarios AM, MM, JD y las letras U,
V de AM, MM

LATIN AMERICAN DICTIONARY; the letter G02
(go-guanchaca) of dictionaries AM, MM, JD and the letters
U, V of AM, MM

BAKALÁŘSKÁ PRÁCE

Vypracovala: Klára Mikulcová
Vedoucí práce: Prof. PhDr. Jiří Černý, CSc.
Studijní obor: Španělská filologie
Studijní rok: 2012/2013

Prohlašuji, že jsem bakalářskou práci vypracovala samostatně a je mým původním dílem. Veškerou literaturu a zdroje, které jsem použila, jsem uvedla v seznamu použité literatury.

Olomouc 26. dubna 2013

---

podpis

Děkuji vedoucímu své bakalářské práce panu prof. PhDr. Jiřímu Černému, CSc. za jeho ochotu, konzultace, cenné rady a připomínky, které mi během zpracování poskytl.

podpis _____

ÍNDICE:

1.	INTRODUCCIÓN.....	5
2.	LAS ABREVIATURAS UTILIZADAS	6
3.	EL DICCIONARIO ESPAÑOL-CHECO DE LOS AMERICANISMOS.....	10
	3.1. PALABRAS CON LA ENTRADA G02 (GO-GUANCHACA).....	10
	3.2. PALABRAS CON LA ENTRADA U	22
	3.3. PALABRAS CON LA ENTRADA V	26
4.	LA LISTA DE LOS SINÓNIMOS Y VARIACIONES	41
5.	COMENTARIO A LA TRADUCCIÓN.....	42
6.	CONCLUSIÓN.....	53
7.	RESUMEN	54
8.	ANEXO.....	55
9.	ANOTACIÓN	68
10.	BIBLIOGRAFÍA	70

1. Introducción

El tema de mi tesis se basa en la traducción del Diccionario de americanismos, concretamente los lemas con la entrada de la letra G02 (go-guanchaca) y las letras U, V. He trabajado con tres fuentes principales: *Diccionario de americanismos* de Augusto Malaret, *Diccionario del español de América* de Marcos A. Morínigo y *Velký španělsko-český slovník* de Josef Dubský¹; y en el caso de U, V solo con Augusto Malaret y Marcos A. Morínigo. Aunque a veces he tenido que utilizar más fuentes electrónicos o consultar el *Diccionario de americanismos* de la *Asociación de Academia de la Lengua Española*.²

Mi objeto principal ha sido traducir al checo estos lemas (excepto Josef Dubský que ya está escrito en checo). Aunque no ha sido mi deber traducirlo literamente, sino intentar buscar palabras equivalentes en checo. Éste me ha causado muchas veces problemas porque no siempre se puede encontrar un equivalente checo. Entonces lo he resuelto así, cómo comento más tarde en la sección „Comentario a la traducción“. Añado también las abreviaturas que son importantes para mejor entendimiento del diccionario y de los anexos forman parte los dibujos para poder imaginar algunos lemas que para checos pueden ser desconocidos.

Este tema he elegido porque me ha parecido muy interesante y también útil. Todavía no existe ningún diccionario de americanismos en checo. Lo que para mí ha sido una de las motivaciones para elegirlo. Además creo que es bueno probar las dificultades de la traducción de un diccionario español al checo, enriquecer su vocablo y además entenderse algo nuevo del mundo latinoamericano (nuevas palabras, los hábitos, varias plantas exóticas o animales, etc.).

Otra motivación ha surgido en la clase del curso que había dirigido por prof. PhDr. Jiří Černý, CSc. denominado „El español de América Latina“, donde nos acercó la variación de la lengua española en América Latina. En el curso también he empezado a escribir un ensayo que de hecho ha sido la parte de mi tesis final.

---

¹ Veáse la bibliografía

² Veáse la bibliografía

2. Las abreviaturas utilizadas

adj.	-	přídavné jméno
adj/subst.	-	přídavné jméno i podstatné jméno
adv.	-	příslovce
aim.	-	aimara, aymara apod.
Am	-	Amerika
AM	-	Augusto Malaret (pramen)
And.	-	Andalucía
Andy	-	oblast And
angl.	-	angličtina
Antil	-	Antily
Ar.	-	Aragón
Arg	-	Argentina
arch.	-	archaický
arw.	-	arahuaco
atd.	-	a tak dále
a u.p.	-	a una persona = někomu
Bol	-	Bolívie
citosl.	-	citoslovce
častěji zdrob.	-	používá se častěji jako zdrobnělina
despekt.	-	despektivní
Dom	-	Dominikánská republika
Ekv	-	Ekvádor

f.	-	femininum, ženský rod
franc.	-	francouzština
guar.	-	guaraní
Guat	-	Guatemala
Hond	-	Honduras
hovor.	-	hovorový
Chil	-	Chile
intr.	-	intransitivní
iron.	-	ironicky
JD	-	Josef Dubský (pramen)
JižAm	-	Jižní Amerika
karib.	-	caribe
keč.	-	quechua apod.
kič.	-	quichua
Kol	-	Kolumbie
Kost	-	Kostarika
Kub	-	Kuba
lat.	-	latina
m.	-	maskulinum, mužský rod
m/f.	-	maskulinum i femininum
map.	-	mapuche, araucano apod.
Mex	-	Mexiko
MM	-	Marcos A. Morínigo (pramen)

nah.	-	nahuatl, nahua apod.
např.:	-	například
Nav.	-	Navarra
Nik	-	Nikaragua
Pan	-	Panama
Par	-	Paraguay
Per	-	Peru
pl.	-	množné číslo
port.	-	portugalština
Portor	-	Portoriko
pozn.:	-	poznámka
př.: xxx;	-	příklad
přenes.:	-	přeneseně
RAE	-	Real Academia (pramen)
RR	-	Richard Renaud (pramen)
Salv	-	Salvador
slang.	-	slangový výraz, žargon
slavn.	-	slavnostní
StřAm	-	střední Amerika
sevArg	-	severní Argentina
svArg	-	severovýchodní Argentina
szArg	-	severozápadní Argentina
[Š: xxx]	-	ve Španělsku (tvar)

[Š: „xxx“]	-	ve Španělsku (význam)
tr.	-	tranzitivní
tr/intr.	-	tranzitivní i intransitivní
u.c.	-	una cosa = něco
Urug	-	Uruguay
Ven	-	Venezuela
venk.	-	venkovský
vulg.	-	vulgární
zvrát.	-	zvrátané
, i adj.	-	i přídavné jméno
, i pl.	-	i množné číslo
, i subst.	-	i podstatné jméno
; ►	-	encyklopedické vysvětlení
; ■ Syn:	-	synonymum
; ■ Var:	-	varianty
●	-	nový pramen, např.: ...; (RAE). ● (3) (Bol): .....; (AM).
*	-	obrázek v příloze

3. El diccionario español-checo de los americanismos

3.1. Palabras con la entrada G02 (go-guanchaca)

- goal**, m. (← angl.) (1) (Am): gól; ■ Syn: *gol*; (MM).
- gobelino**, m. (1) (Mex): závěs; (JD).
- gobernador**, m. (1) (Arg): kardinál červený, šarlatový pták*; (2) (Ven): ohlávka; (JD).
- gobernanta**, f. (← angl. *governess*; ← franc. *gouvernante*) (1) (Am): chůva, vychovatelka, domácí učitelka; (MM). • (2) (Arg): guvernantka; (JD).
- gobernante**, m. (1) (Mex): guvernér; (JD).
- gobernar**, tr. (1) (Arg): potrestat dítě; (JD).
- gobierno**, m. (1) **mirar el ~** (Arg, Par, Portor): šilhat; (MM).
- godo, -da**, adj/subst. • (7) m. (Ven): menstruační cyklus; (AM).
- gogo**, m. (1) (Kub): tipec; ► nemoc u drůbeže; (2) (Mex: Tabasco, Campeche): dlouhá chvíle, nuda; (AM).
- gofio**, m. • (2) (Antil, Arg, Bol, Chil): pražená kukuřice rozemletá na prášek smíchaná s cukrem (na způsob obilí jako na Kanárských ostrovech)*; (3) (Ven): vánočního cukroví; ► z kukuřičné mouky, z tenkého chleba (z juky) nebo ze sirupu, který se vyrábí ze třtinového cukru; (AM).
- gol**, m. (1) (Am): viz: *goal*; (MM).
- gól**, m. (1) **meter un ~** (Chil): napálit koho; (JD).
- gola**, f. (1) **abrir ~** (Kol): pustit se do jednání nebo obchodování; (2) **hacer ~** (Kol): čelit; (AM).
- goleada**, f. (← *gol*) (1) (Am): série gólů; (MM).
- goleador, -ra**, m/f., i adj. (← *gol*) (1) (Am): hráč/ka, který/á často skóruje; (MM).
- goleta**, m/f., i adj. • (2) **coger a uno de ~** (Dom): dělat obětního beránka; (3) **echar ~** (Kub): spustit zád' (lodi); (4) f. dětská hra; (AM).
- golf**, m. (← angl.) (1) (Am): golf; (MM).
- golfera**, f. (1) (Hond): tažné zvíře; (AM).
- golfigista**, m/f. (← *golf*) (1) (Am): hráč golfu; (MM).
- golfigístico, -ca**, adj. (← *golf*) (1) (Am): golfový; (MM).
- golilla**, f. • (9) (Antil, Chil, Guat, Mex, Per): límeč z peří; ► u některých druhů ptáků; (10) (Kub): dluh; (11) horní část ocasu draka (papírového); (12) **alzar ~¹** (Mex): mít strach; (13) **alzar ~²** (Guat): být odvážný, statečný; (14) **andar de ~** (Bol, Arg, Urug): jít oblečen elegantně; (15) **de ~¹** (Hond): pro nic; zdarma; (16) (Kub): především ve hře: lest, léčka; (AM, MM). • (17) (Hond): protekce; (18) (Ven): strava; příživnictví; vyžírka; výhodná koupě; (19) **alzar ~³** (Guat): nedat se; (20) **alzar ~⁴** (Mex): napařovat se; (21) **de ~²** (Hond): nadarmo; (22) **dejar la ~** (Ven): přestat otravovat; (23) **levantar ~** (Mex): viz: *alzar ~³*; (24) **llevar a una persona hasta la ~** (Kub): přitisknout koho ke zdi; (25) **es una ~** (Ven): je to strašně lehké; (JD).
- golillar**, intr. (1) (Hond): získat plat z nicnedělání, předstíráním práce; (AM).
- golillear**, intr. (1) (Hond): ulejvat se, flákat se v práci; (2) (Ven): žít na cizí útraty; vyžírat koho; (JD).
- golillero**, m. • (5) (Nik): rváč; (6) (Ven): vyžírka; (JD).
- golkeeper**, viz: *golkíper*
- golkíper**, m. (1) (Am): brankář; ■ Var: *golkeeper*; (MM).
- golmar**, intr. (1) (Dom): blít; (JD).
- golondrinero**, m. (1) (Chil): stěhovák; (JD).
- golosa**, f. • (2) (Kol): etiketa, štítek, která/ý je umístěn/a na zadní straně knihy; ► označení pomocí písmen a číslic, podle kterého se knihy řadí do polic; (3) o dětské hře: panák; (MM). • (4) (Kol): hra nebe, peklo, ráj; (JD).
- golpe**, m. • (9) (Kol): sámek, lem; (10) (Mex): velké železné kladivo; (11) (Ven): golpe; ► hudební forma využívaná v lidovém tanci *loropo*; (12) doušek, lok likéru; (13) ~ **de canillera** (Portor): rána do nohy, kterou způsobí kohout soupeři;

(14) ~ **de cuerda** (Kub, Portor): tažení provazem; (15) ~ **de moza o mocita** (Mex): rána, kterou kohout dostane do biskupa (kostrční žlázy); ► nemůže se poté pohnout; (16) ~ **de cruz** (Guat): viz: *golpe de moza o mocita*; (17) ~ **de estebanía** (Dom): rána ostruhou, kterou kohout oslepí svého protivníka; (18) ~ **de tijera** (Kub, Portor): rána (úder) mezi kohoutova křídla; (19) ~ **de zorro** (Ven): zranění kohoutovy hlavy, které způsobí jeho protivník; (20) a ~ **dado no hay quite** (StřAm): to, co se stalo, nelze vzít zpět; (21) **al** ~ (Kub): okamžitě, hned, ihned; (22) (StřAm, Portor): **los ~s hacen chicón**: chybami se člověk učí; (23) **no dar un** ~ (Dom): nesehnat/nedostat práci; (24) **no haber** ~ (Dom, Portor): nebýt mu pomoci; (AM). • (25) (Arg): náprsní taška; (26) (Kol): rub; vtíp; (27) **que ~ tuvo**: to byl nápad!; (28) **dar el ~ al cigarro** (Mex): šlukovat; (29) **¡eso dio ~!** (Kol): to byla rána/bomba!; (30) **¡va el ~!** (Mex): pozor! z cesty!; (JD).

golpeado, adj. (1) (Mex): ostříhaný; otlučeny ranami osudu; (2) **no me hables tan** ~ (Mex): neřvi tak na mě; (JD).

golpeador, m. (1) (Kol, Chil, Guat): velké klepadlo; držadlo, ucho; (AM). • (2) (Mex): holkař; (JD).

golpear, tr/intr. • (2) (Kub): žrát, baštit; (3) ~ **en la boca** (Arg): výsměšně: ťukat si na čelo; (JD).

golpearse, zvrat. (1) ~ **en la boca** (Arg): vysmívat se, posmívat se; (AM).

golletear, tr. (1) (Kol, Ven): uchopit někoho pod krkem; (RAE, AM).

golletero, -ra, adj. (1) (Mex): smlouvající, prodávající; (AM).

goma, f. • (10) (Am): kaučuk, pružná guma; př.: *zapatos de goma*; (11) (Pan): kocovina; (12) **dar** ~ (Kub): bít, mlátit; (13) **mascar** ~ (Kub): o bělošce: zamilovat se do černocho; (AM). • (14) (Am): gumovka, přezůvka; (15) **estar de** ~ (Am): vyspávat opici; (JD).

gomal, m. (1) (Am): sázení/výsadba stromů, které produkují kaučuk; (AM).

gomapluma, f. (1) (Arg): pěnová guma; ► polyuretanová pěna (užívá se např. k výrobě matrací); (JD).

gomarabia, f. (1) (Am): kocovina; (JD).

gomero, m. • (5) (JižAm): sběrač kaučuku; (MM).

gomina, f. (1) (Arg, Urug): tužidlo na vlasy, gel na vlasy; (AM).

gomoso, adj. (1) (Am): stříknutý; ► podnapilý; (JD).

gonda, f. (1) (Ekv): druh bobovité rostliny; ■ Syn: *cola de zorro*; (MM).

góndola, f., i pl. • (3) (Kol, Chil): autobus; (AM). • (4) pl. (Arg): regály/stojany v samoobsluze; (MM). • (5) (Chil): otevřený vůz tramvaje; (6) (Mex): plošina tramvaje, vagónu; (JD).

gondolero, m. (1) (Kol): autobusák; (JD).

gong, m. (1) (← angl.) (Am): gong v boxu; (MM).

gorbetear, intr. (1) (Mex): nosit hlavu příliš nahoře; (2) o koni: pást se; (3) (Mex: Zacatecas): mluvit povýšeně; (AM). • (4) (Mex): o koni: kývat hlavou; (JD).

gorbeteo, m. (1) (Mex): kývání hlavou koně; (JD).

gordo, m. • (6) (Per): měděná mince v hodnotě dvou centů; (AM). • (7) (Am): protivný; (8) (Chil): šnaps; hlt šnapsu; (JD).

gordura, f. (1) (Arg, Portor): smetana; (AM).

gorgojera, f. (1) (Kol): obrovské množství; (AM).

gorgojo, m. (1) (Mex): červotoč; (2) **madera gorgoja**: červotočivé dřevo; (JD).

gorgón, m. (1) (Kol): beton; (AM).

gorgue, m. (1) (Mex): viz: *gorguz*; (AM).

gorguz, m. (1) (Mex): bodnutí tyčí, píkou; (AM). • (2) (Mex): bodec; (JD).

gorila, m. • (4) (Am): přísluhovač; př.: *los gorilas del imperialismo yanqui*; (5) (Chil): opice; ► opilost; (JD).

gorobeto, -ta, adj. (1) (Kol): křivý, zkroucený, zahnutý; smolařský, nešťastný; (AM).

gorra, f. (1) (Nik): usazenina, kterou zanechá *tiste*; ► typický nápoj z obilí a kakaa; (AM). • (2) ~ **de cazador**, ~ **orejera** (Kub): ušanka; (3) (Mex): příživník; (4) **andar a**

(de) **la ~, comer de ~, echar la ~** (Mex): přiživovat se, žít na cizí útraty; (5) **hacer u.c. de ~** (Mex): přiživovat se na čem; (6) **¡va la ~!** (Am): hergot!; (JD).

gorreada, f. (1) (Mex): přiživování; (JD).

gorrear, intr. • (3) (Ekv): lichotit, flirtovat; (4) zahálet, lenošit; (5) (Chil): viz: *poner el gorro*, nasadit parohy; (AM). • (6) (Ekv): poklonkovat komu; (7) ~ **casa y alimento a u.p.** (Mex): mít koho na krku; (JD).

gorreo, m. (1) (Mex): viz: *gorreada*; (JD).

gorrión, m. (1) **de ~** (Dom): gratis, zdarma; (2) na cizí účet; (AM, JD).

gorro, m. • (2) (Per): úvodní řádka; ► předcházejí publikaci nějakého článku; (3) **poner el ~** (Chil): nasadit parohy, být nevěrný; (AM).

gorrón, -na, adj. (1) (StřAm): egoistický, sobecký; (AM).

gorronear, intr. (1) (Guat): žít na cizí útraty; podvádět, oklamat; (AM).

gorronería, f. (1) (StřAm): lakota, egoismus, sobectví; (MM).

gota, f. • (3) **no hay ~ de sombra** (Mex): není ani kousek stínu; (JD).

gotario, m. (1) (Chil): kapátko; (AM).

goteadero, m. (1) (Dom): kapání, odkapávání; (AM).

goteadura, f. (1) (Mex): kapky; zatékání; (JD).

gotear, intr., i zvrat. • (2) (Portor, Dom, Kub): spadnout z výšky, př.: *la fruta goteó, o, se goteó*; (3) **estar u.c. al ~** (Portor): o věci: být na/ke spadnutí; (AM, JD). • (4) ~ **de la mata** (Kub): umřít; (JD).

gotera, f., i pl. • (2) (Kol): *Mycena citriclor*; ► houba, která napadá kávovníkové plantáže*; (AM). • (3) pl. (Am): předměstí; (JD).

goteral, m. (1) (Guat, Portor): četnost/výskyt nemoci *gotera*; (AM).

goterear, intr., vulg. (1) (Kol, Chil, Per, Portor): kapat, ukapávat, odkapávat; (AM). • (2) (Am): zatékat kam; (JD).

gótico, adj/subst. • (2) adj. (Kub): rozmazlený; (3) m. (Kub): mazel, mazlíček; (JD).

goyorí, m. (1) (Kub): popcorn, pražená kukuřice; (AM).

gozadera, f. • (3) (Am): pobavení, zábava; (JD).

gozar, tr. • (2) ~ **de u.c.** (Kol): mít rád co; (3) ~ **de u.p.**: pobavit se s kým; (4) **¡gózala!** (Ven): jen si dej!; (5) ~ **de licencia** (Mex): být na dovolené; (JD).

gozco, m. (1) (Mex): mopslík; ► malé psí plemeno; (JD).

gozón, -na, adj., hovor. (1) (Kub, Ven, Dom): o člověku: má radost z maličkosti; (RAE, AM). • (2) (Am): milující zábavy; (JD).

grabadora, f. (1) (Am): viz: *grabador*; (2) bateriový magnetofon; (3) **poner la ~** (Kub): pustit magnetofon; (JD).

gracejo, -ja, m./f. (1) (Guat, Mex): pošetilec, umíněnc; (2) hlupák; (3) (StřAm, Mex): vtipálek; humorný, žertovný člověk; (AM).

gracia, f. • (2) **de su bella ~** (Guat): z vlastní vůle; ► fráze, která se užívá již od začátku conquesty; (AM).

gradas, f., pl. (1) (Chil, Per): vnitřní dvůr, nádvoří; atrium; (AM).

gradilla, f. (1) (Portor): rýha/brázda na cestě; ► způsobená přecházejícím dobyt看em; (AM).

grado, m. • (3) ~ **múltiple** (Kub): dvoutřídká; (JD).

gráfico, m. • (2) (Mex): snímek, obrázek; (3) **tomar una gráfica**: udělat snímek; (JD).

gragea, f. (1) (Kol): brok; ■ Var: *grajea*; (JD).

grajea, f. (1) (Kol): viz: *gragea*; (AM). • (2) (Kub): pilulka, dražé; (JD).

grajo, m. (1) (Antil, Kol, Ekv, Per, Mex): pot v podpaží; (RAE, MM). • (3) (Kol): černý brok, který silně zapáchá a objevuje se i v místnostech*; (MM). • (4) (Am): smrad potu; (JD).

grama, f. (1) (Ekv, Hond, Pan, Per, Portor, Ven): trávník; (RAE, JD).

gramalote, m. • (2) (Per): *Panicum maximum*; ► druh pícniny, která vytváří odnože a může dorůst až do výšky 3m; (MM).

gramilla, f. • (3) (Arg, Par, Urug): *Paspalum distychum*; ► rdesno, plazící se rostlina z čeledi travnatých; ► slouží jako pastvina pro dobytek; (MM). • (4) pýřavka; (JD).

gramillar, m. (1) (Arg): místo nebo louka pokrytá rostlinou *gramilla*; (MM).

grampa, f. (1) (Am): pálenka nízké kvality; ■ Var: *grapa*; (MM). • (2) (Am): svorka; skobička; kramle; přichytka; (3) ~ **de muelle**: pružinová přichytka; (JD).

granadilla, f. (1) (Am): mučenka; ► rostlina, která pochází z amerického kontinentu; můžete najít kolem 500 druhů; nejčastěji popínavé liány s dekorativními květy a jedlými plody, které se těší značné oblibě; (JD).

grande, adj. • (2) (Am): dospělý; starší; (3) **ser 10 años más** ~: být o deset let starší; (4) **te quedó ~ (y estrujado)** (Kub): to jsi vedle, jak ta jedle; (5) (Kub): Havana; (6) **voy a la ~**: jedu do Havany; (7) **dejar la ~** (Chil): udělat paseku; (8) **¡va la ~!** (Am): hergot!; (JD).

grandilocuente, adj. (← angl. *grandiloquent*) (1) (Am): chvástavý, chlubitý, vychloubačný; (MM).

grandura, f. (1) (Arg): velikost; (2) **¡qué ~!**: to je velikánské!; (JD).

granear, tr. (1) (Arg): zpracovat, vyhladit kůži; (AM). • (2) (Am): mít semena; (JD).

granero, -ra, adj. (1) (Arg): o aristokraci: konzumuje hodně kukuřice; (AM).

graniento, adj. (1) (Mex): trudovitý, uhrovitý; (JD).

granizado, -da, m./f. (1) (And, Chil, Arg, Guat): ledová tříšť; ► drcený led se šťávou; (RAE, AM).

granizal, m. (1) (Am): krupobití, kroupy; (JD).

granizar, tr. (1) (Arg): zmrazit nápoj; (JD).

granizo, m. (1) ¡ ~ ! (Mex): ty frajere!; (JD).

granja, f. (1) **lo condenaron a 30 días de ~** (Kub): odsoudili ho na 30 dní; (JD).

granjear, tr. (1) (Chil): v *coa* (jazyce chilských zločinců): ošidit; (2) odcizit; (AM). • (3) ~ **a u.p.** (Mex): získat si koho; (JD).

granjería, f. • (3) (Ekv): nevhodná/nečestná průmyslová výroba; (AM).

granjero, -ra, m./f. (1) (Ekv): darebák, podvodník; (AM). • (2) (Kub): družstevník; (JD).

granolina, f. (1) (Arg): uhličitán sodný; ► užívá se k přípravě nealkoholických nápojů; (MM).

granulado, m. (1) (Am): krystalový cukr; (JD).

granza, f. • (3) (Arg): beton; (JD).

grapa, viz: *grampa*

grasa, f. • (2) (Mex): krém na boty; (JD).

grasar, intr. (← lat. *grasare*) (1) (Per): o nemoci: rozšířit se; (AM).

grasilla, f. (1) (Chil): parazitní nemoc některých pěstitelských plodin (fazole, *candiales*, atd.); ► pokrytí lepkavou vrstvou; (AM).

graso, m. (1) (Ven): lůj; (JD).

grasoso, -sa, adj. (1) (Guat, Portor): mastný, tučný, olejnatý; (AM).

gratificación, f., i pl. (← angl. *gratification*) (1) (Am): uspokojení; potěšení, radost; (MM). • (2) pl. (Kub): prémie k platu; (JD).

gratificador, -ra, adj. (← *gratificar*) (1) (Am): potěšující, uspokojující; ► rozšířeno především v psychologii; (MM).

gratificante, adj. (1) (Mex): viz: *gratificador*; (JD).

gratificar, tr./intr. (← angl. *gratify*) (1) potěšit, uspokojit; (MM).

grato, adj. (1) (Mex): vděčný; (2) **estar ~ a u.p. por u.c.**: být komu vděčný za co; (JD).

gravarse, zvrát. (1) (StřAm, Kol, Per, Mex, Portor): přitížit se, zhoršit se; (AM).

gravedad, f. (1) **estar de ~** (Kost): být těžce nemocný; (2) **ella está haciendo una ~** (Kub): je jí moc špatně; (JD).

gravitar, intr. (1) **el problema gravita** (Arg): problém je naléhavý; (JD).

gregorito, m. (1) (Kub, Mex): výsměch, posměch; (2) otrava; (AM). • (3) (Am): fiasko; (JD).

gremio, m., pl. (1) ~s (Am): odbory; (JD).

greta, f. (1) (Mex): klejt; ► kysličník olovnatý; (JD).

gretana, gretaña, f. (1) (Mex): marihuana; ► argot; (JD).

greteado, -da, adj. (1) (Mex): glazovaný; (2) skelný; př: *apastes greteados*; (AM).

griega, f. (1) (Kub): druh čepce pro ženy; (AM).

griego, f. (1) (Kub): viz: *griega*; (JD).

grietar, tr. (1) (Arg): roztrhnout; (JD).

grifear, tr. (1) (Mex): kouřit marihuanu; (JD).

grifería, f. (1) (Kub, Portor): skupina černochů; (AM).

grifo, -fa, adj/subst. • (8) adj. (Mex): mrzutý; (9) m. (Per): bar nebo továrna nejnižší třídy; (10) **tener el cuerpo** ~ (Kol: Riohacha): necítit se moc dobře, nebýt zrovna ve formě; (AM). • (11) f. (Am): dráp; (12) adj. (Am): barevný; (13) m. (Am): černoch; (14) m. (Kub): grapefruit; (JD).

grilla, m/f. • (3) f. (Kol): spor, hádka; (4) (Kol, Ekv, Per): obtěžování; rozpor; (5) (Kub): tabák nižší kvality, který slouží ke žvýkání; (6) m. (Pan): špatný plátce; (AM). • (7) f. (Am): nepříjemnost; (8) (Kub, Ven): lež, napálení; (JD).

grillaje, m. (1) (Am): zamřížování, mříže; (JD).

grillar, intr. (1) (Am): upláchnout; (JD).

grillero, m. (1) (Kub): prohanec; (JD).

grillo, m. (1) (Ekv): niklová měna v hodnotě pěti centimů (2) (Ven): posedlost, pokušení; (3) zaujetí; (4) mánie, zuřivost; (AM). • (5) (Kub): hubeňour, čahoun, dlouhán; šereda; (6) ~ **malojero**, ~ **maromero** (Kub): dorota; (JD).

grima, f. • (2) (Chil): vlákno, stéblo; (3) (Mex: Jalisco): špatná vůle; (4) **en** ~ (Kol): sám, samotný, jediný nebo také: pouze, jen; Pozn.: v dnešní době se upřednostňuje používání fráze *estar solo en grima*; (AM). • (5) (Chil): troška, trochu, kousek; (6) **da** ~ **verlo** (Am): je škoda to vidět; (7) **estar solo en** ~ (Kol): být úplně sám/jako kůl v plotě; (JD).

gringada, f. • (3) (Am): cizáci, přivandrovalci; (JD).

gringazo, m. (1) (Am): cizák, přivandrovalec; (JD).

gringo, adj. (4) m/f. (Bol, Hond, Nik, Per, Chil): člověk s blond vlasy a bílou pletí; (RAE, JD). • (5) (Par, Arg): cizinec; cizí; ► tento výraz označuje v podstatě jakéhokoliv Evropana, jehož rodný jazyk není španělština, kromě Turků a Portugalců a kohokoliv, kdo jako Turek či Portugalce vypadá; původně označoval Itala; př.: *yo no sé si todos ustedes oyeron que había varios rusos peleando en el Chaco, ... se creyó que aquellos gringos podrían ser útiles en servicios auxiliares o para hacer mapas*; (RR, JD). • (6) (Mex): americký, jankejský; (7) m. (Am): přivandrovalec, gringo; Anglán, Amerikán, Taliján; (8) **hacerse el** ~ (Chil): nadělat si prachy; (JD).

gringolandia, f. (1) (Am): země Yankeeů; (JD).

gringuerío, m. (1) (Am): přivandrovalci; (JD).

gringuito, m. (1) (Am): zelenáč; (JD).

gripa, f. • (2) (Kol, Urug): rýma, nachlazení; katar; (AM).

gris, m. (1) **andar** ~ (Mex: Guanajato): být opilý; nakreslit křídou; (AM).

grisiento, adj. (1) (Chil): šedavý, našedlý; (JD).

grisoso, adj. (1) (Mex): viz: *grisiento*; (JD).

grisma, f. (1) (Salv, Guat, Hond, Nik, Chil): ždíbec, troška, špetka; (RAE, AM).

gritadera, f. (1) (Kol, Kub, Salv, Hond, Ven, Chil, Guat, Dom): křičení, pokřik; (RAE, AM).

gritadero, m. (1) (Dom): viz: *gritadera*; (AM).

gritar, tr/intr. (1) **~le a uno alguna cosa** (un sombrero, vestido, etc.) (Dom): o klobouku, oblečení: nesedět, nepadnout; př.: *ese chaleco te grita*; (AM). • (2) ~ **a u.p.** (Kub): řvát, bulit pro koho; (3) ~ **a toda pala** (Chil): křičet z plna hrdla; (JD).

grito, m. (1) **dar el ~ de Dolores, y los dolores del ~** (Mex): po hříchu přichází pokání; (AM). • (2) **al** ~ (Arg): hned, naráz; (3) **a los ~s** (Kol): s křikem; (JD).

gritonear, intr. (1) (Chil, Hond, Per): křičet; (RAE, AM).

gritoneo, m. (1) (Am): hulákání; (JD).

gro, m. (1) (Kub): hrubozrný šňupací tabák; (JD).

grosura, f. (1) (Ekv): velikost; (2) (Mex): tloušťka; (JD).

groggy, viz: *grogui*

grogui, adj. (1) (Am): o boxerovi: otupělý/omámený po útoku; ■ Var: *groggy*; (MM).

groja, f. (1) (Kol): žert, legrace; (AM).

grojear, intr. (1) (Kol): být spokojený, veselý; (2) být vtipný, žertovný; (AM).

groles, m., pl. (1) **de** ~ (Guat): zdarma; ■ Var: *de grolis*; (AM).

grolis, viz: *groles*

gruabá, m. • (4) **picar y morder como el ~** (Portor): být velmi ošklivý; (5) být prostořeký; (AM).

gruesa, adj. (1) [Š: *embarazada*] (Urug, Arg, Kost): těhotná; př.: *procuraban nuevas relaciones, otras experiencias y cambios de aire (o escaparle a la maledicencia, si la señorita de la casa había quedado inesperadamente gruesa)*; (RR, AM).

grullo, -lla, adj/subst. (1) adj. (Mex, Guat): o koni: popelavý; (RAE, AM). • (2) f. (Mex): chytrá, bystrá a vychytralá osoba; (3) m. (Mex): podvodník, vyžírka; (4) m. (Arg, Urg): velké tlusté hříbě/kůň; (5) **caballo ~ , ni mío ni tuyo** (Mex): přísloví; ► založeno na předsudku o koni popelavé barvy, který je prokletý a tak neslouží k ničemu; proto je vhodnější osel; (AM). • (6) f. (Mex): vykuk; (7) **ser una ~ baleada** (Mex): nedat se, vyznat se; (8) adj. (Am): o koni: silný, tlustý; (9) m. (Am): vymyšlená zpráva, kachna; (10) (Am): stříbrňák, zlaták; (11) (Am): valach, sivák; (12) (Kub): jeřáb; (13) žertovně: peso; (JD).

grumino, m. (1) (Arg): stávkokaz; (JD).

grupada, f. (1) (Mex): krupáda; ► vzepětí, zvednutí zadku koně; (JD).

grupear, intr. (1) (Arg): říkat hloupostí/lži/výmysly; (AM).

grupera, f.. (1) **ya no hay ~ que me venga** (Mex: Guanajato): už nevím co mám dělat; (2) (Kol: Riohacha): věčně nespokojený člověk; (AM).

grupí, m. • (3) (Arg): krupier; (MM).

grupón, m. (1) (Kub): hromada; (JD).

gua, citosl. • (2) (Ven): kdepak!; ► odmítnutí; (3) ¡~, **chico!**: proto!, ovšem!; (JD).

guabá, m. • (4) **morder como ~** (Portor): být ošklivý; (MM).

guabairo, m. (1) (Kub, Antil): lelek; ► noční pták 30 cm velký, má černé žilky na peří a je tmavě červeně zbarven; žije v lese a živí se hmyzem*; (RAE, MM).

guábara, f. (1) (Portor): druh dravé krevetky*; (MM).

guabazo, m. (1) (Kost, Bol): facka, pohlavek; (AM, JD).

guabina, f. • (10) **coger ~s** (Kub): zblbnout, zhloupnout; (AM). • (11) (Kol): strom stejného rodu jako *guaba*, ale s menšími plody; (MM).

guabino, -na, adj/subst. • (6) m. (Kol, Ven): žrout, nenasyta; (AM). • (7) (Kol): bambula; (JD).

guabirá, m. (← guar. „malý načervenalý plod“) • (2) (Arg, Par): společné jméno pro některé stromy z čeledi myrtovitých a z čeledi *Compomanesia*; ► mají jedlé načervenalé plody, tvarem se podobají olivám; (MM).

guabiyú, m. (← guar. „malý žlutý plod“) • (3) (Arg, Par): strom z čeledi myrtovitých, který má jedlé žluté plody; ► tvarem se podobají olivám; (MM).

guabo, m. (← arw.) (1) (Kost, Ekv, Kol, Ven): *Inga edulis*; ► strom inga z čeledi bobovitých*; (MS, MM). • (2) (Hond): nápoj z banánů; (JD).

gruabucho, m. (1) (Portor): boule, otok; (AM).

guaca, f. (← kič. *huaca*) • (10) (Per): *guatia* nebo *huatia*; ► tradiční peruánské jídlo, které se připravuje na způsob zvaný *pachamanca*; ► způsob úpravy masa v hrnci na rozpálených kamenech*; (11) (Kub): pokárání, napomenutí; (12) (Mex: Tabasco): kulovnice, brokovnice; (13) (Ven): velký vřed, nádor; (14) (Ven): apokopa slova *guacamayo*; ► škaredá/nepříjemná stará panna; (15) **dar ~** (Kub): mučit, trápit, trýznit; (16) **hacer ~** (Bol, Kol, Kub, Mex, Portor): naplnit pokladničku, získat peníze; (17) **hacer uno su ~!** (Kub, Chil, Portor): zbohatnout, vydělat jmění; (18) **se sacó la ~** (Ven): promeškal určitou příležitost, od které se očekával zisk nebo užitek; (AM). • (19) (Ven): strašidlo; (20) **hacer su ~** (Am): vyhodit si z kopýtko, nadělat si peníze; (21) **tener ~** (Chil): mít peněz jako želez; (JD).

guacabina, f. (1) (Kub): zásoba na cesty; (2) cizí zvíře, které se dostane mezi stádo dobytka; (AM).

guacal, m. • (16) (Am): tykev; (17) lat'ová bedna, latění; (18) krosna; (JD).

guacalearse, zvrat. (1) (Kost): týrat zvířata; (AM).

guacalona, f. • (2) (StřAm): starodávný meč, který měl jílec ve tvaru tykve nebo půl pomeranče; ■ Var: *guacaluda*; (AM).

guacalote, m. • (4) (Kub): fazole na cvrnkání; (JD).

guacaluda, f. (1) (Guat): viz: *guacalona*

guacamayo, -ya, adj., arch. (1) (Kub): žlutočervený; (2) hanl.: španělský; ► narážka na barvy španělské vlajky; (3) (Portor): křiklavě oblečený; (AM). • (4) (StřAm, Kol, Kub, Mex): u stromů a rostlin různých čeledí: vyznačující se specifickými barvami listů a květů; (5) (Arg, Urug): o dospělé osobě: směšně oblečená; (MM).

guacamol, m. (StřAm, Kub, Bol): viz: *guacamole*; (RAE, MM).

guacamole, m. (2) (Kub, USA, Mex, StřAm): salát udělaný z kousků avokáda a ananasu, který je ochucený solí, olejem a octem; může se přidat i různé koření; (RAE, MM).

guacamote, m. (1) (Mex): juka; ► vzrostlá rostlina, která vypadá jako nepravá palma; hlíza tapioka; (JD).

guacamotero, -ra, adj/subst. (← nah.) (1) adj., i f. (Mex): týkající se genipy americké; ► druhu manioku; (MS, MM).

guacán, m. (1) (Pan): voskový strom; ► dorůstá do výšky dva a půl metru, má kopinaté listy (silně vonné, prostoupené pryskyřicemi); (JD).

guacanco, m. (← kič. *huallcanga*) (1) (Arg: Garrote, Salta): tyč, kterou používají krotitelé koní, aby se na koni lépe udrželi; (AM). • (2) (Arg): roubík; ■ Var: *guacanga*; *guácano*; (JD).

guacanga, f. (← kič. *huallkanka*, „indiánský kyj, klacek“) (1) (Arg): viz: *guacanco*; (MM).

guácano, m., i pl. (1) **asentar el ~** (Kol: Garrote): dát pořádnou ránu; (AM). • (2) (Kol): roubík, viz též: *guacanco*; (3) pl. (Kub): škrpály, křápy; (JD).

guacanqui, m. (1) (Bol): stoupání/klesání na svazích horského hřbetu; (2) mince, která slouží jako amulet; (AM).

guacapa, f. (1) (Ekv: Esmeraldas): to je ale počuránek; kdopak se nám to počural; (AM).

guácara, f. (1) (Kol): posměšný výraz pro zimní kabát nebo tzv. císařský kabát; ■ Var: *cuácara*; (2) **el año de la ~(s)** (Portor): dávná doba; (AM).

guacarico, m. (1) (← karib.) (Ven): druh dravé piraně; př: *paku černý*; (MM).

guacarnaco, -ca, adj/subst. (← keč.) • (2) m. (Am): trdlo, moula; (3) hovor. (Chil): nohatec, noháč; (4) f. (Am): hloupá husa; (JD).

guácaro, -ra, m/f. (1) (Portor): výsměšně: vesničan; (2) m. (Mex): krátké kožené sako, které se nosilo za starých časů; (3) (← *cuácaro*, *cuáquero*; angl. *quaker*) (Kub): starodávný název pro císařský kabát; (AM).

guacay, m. (1) (Ekv): koryto/žlab z bambusu; (AM).

guácimo, m. • (10) (Am): americký jilm; ► statný listnatý strom s průměrem kmene od 0,3 až 1,2 m, vysoký 15-24 m; jeho kůra se využívá v medicíně; (JD).

guácima, viz: *guácimo*

guaco, m. • (6) **no lo salva ni el ~** (Portor): není mu pomoci; (AM). • (7) (Kol, Ekv): druh amerického bažanta; (8) (Kost, Hond, Nik, Pan): pták z řádu krahujcovitých, který vydává nepříjemný zvuk; (MM). • (9) (Mex): dvojče; (10) **no se salva ni con el ~** (Portor): viz: *no lo salva ni el ~*; (JD).

guaco, -ca, adj., m/f. (← kič. *huacu*), (Ekv, Arg, Bol): o osobě: mající rozštěp horního rtu a patra; (RAE, AM). • (2) (Mex): jednovaječné/dvouvaječné dvojče; (AM).

guacurú, m. (← guar. *guaicurú*) (1) (Bol): kvakoš noční; ► zpěvný pták z východní části Bolívie; (MM).

guacha, f. • (2) (Pan): plátek, destička, kolečko, kotouč; (AM).

guachacai, m. (← kič. *huajcha*, „chudák“, *cay*, „bytost“) (1) (Chil): nekvalitní pálenka; (AM).

guachachear, tr. (← kič. *huachachi*) (1) (Bol): tlačit, strčit, postrčit; (AM).

guachafa, f. (1) (Bol, Guat, Per): viz: *huachafo*; (AM).

guachafe, m. (1) (Kol): řezník; (JD).

guachafería, f. (1) (Per): vulgárnost; obyčejnost; (JD).

guachafita, f. • (5) (Portor, Ven): výsměch, legrace; (6) (Ven): dětský domeček na hraní; (AM, MM). • (7) (Am): hráčský brloh; (JD).

guachafitero, adj. • (2) (Am): bordelářský, zmatkařský; (3) srandovní; (JD).

guachafo, adj/subst. (1) adj. (Per): obyčejnský; (2) m. (Per): obyčejnský človíček; (JD).

guachalomo, m. • (2) (Chil): svičková, plátek masa; (AM).

guachamarón, m. (1) (Ven): odvážný, statečný; platný, platící; (2) hádavý, haštěřivý; (AM).

guachán, m. (1) (Chil): strniště; (JD).

guachapa, f. (1) (Ven): rámus, randál, ruch; nepořádek, chaos, zmatek; (AM).

guachapanda, f. (1) a la ~ (Kol): (udělat co) lajdácky; (JD).

guachapeado, da, adj. (1) (Hond): churavý, chorý; (AM).

guachapear, tr. • (4) (Kol): vykácet/vymýt stromy nebo keře; (AM). • (5) (Mex): opláchnout; pádlovat; (6) (Pan): vyplít pole; (JD).

guachapita, f. (1) (Kol): zmatek, rámus; (AM).

guachaquear, tr. (1) (Kol): hrát na hudební nástroj zvaný *guache* (hudební nástroj, který se svým zvukem podobá rumbakoulím); (2) o věci: vysoce hodnotit/cenit; (AM). • (3) (Kol): zatřepat kostkami; (JD).

guachar, tr. • (2) (Mex): hlídat, střežit, pozorovat, sledovat; (MM).

guáchara, f. (1) (Kub, Portor): lež, výmysl; (2) (Kost): rumbakoule; (AM).

guacharaco, -ca, adj. (1) adj. (Ven): o srsti koně: hnědá; (MM).

guácharo, -ra, adj/subst. • (6) **tabaco** ~ (Ven): tabák nejlepší kvality v zemi; (AM). • (7) m. (Ven): *Penelope pipile*; ► pták podobný slepici; má červené oči, ale nemá hřebínek; ■ Var: *guapaco*; (MM).

guache, m. • (11) (Kol): karamelová tyčinka; (12) rumba koule; (13) (Mex): harant, dítě; (14) vnitrozemec; (AM). • (15) (Kol): luskovitá rostlina, jejíž lusky obsahují semínka, která při třepání vydávají zvuk rumba koulí; (MM).

guáchere, m. (1) (Kub): poklepání prstem na ucho; (AM).

guacherna, f. (1) (Kol): chátra; (2) maurská/cikánská veselice; (3) hádka, hádání; (4) putovní taneční zábava, která je doprovázena zvukem dud nebo tancem *cumbiamba*; ► typický tanec s doprovodem akordeónu a speciální flétny; (5) přenes.: skupina ničemů; (AM).

guacherpo, -pa, adj. (1) (Bol): o zvířeti: tlustý, břichatý; (AM).

guachicar, viz: *guachicarro*

guachicarro, m. (1) (Mex): hlídač aut; ■ Syn: *guachicar*; (MM).

guachico, viz: *guacho*

guachicola, f. (1) (Ekv): třtinová pálenka; (AM).

guachiconga, f., arch. (1) (Kol): souložnice, konkubína; (2) typický tanec se svítilnami; (AM).

guachificar, tr /intr. (1) (Kol): ponížít; (2) ~se: zhrubnout; (JD).

guachilón, m. (← *barchilón*) (1) (Chil): pomocný lékárník na lodích; (AM).

guachimán, m. • (5) (Chil): celník; (JD).

guachinanga, f. (1) (Kub): vrátka; (2) okno; (AM).

guachinango, -ga, adj/subst. • (10) (Mex): posměšně: obyvatelé žijící na náhorní plošině (AM). • (11) (Am): zlodějský; mazaný; šmajchlířský; (12) m/f. (Mex): taškář/ka; (JD).

guachinanguito, m. (1) (Mex): lidová píseň; (AM).

guachipupa, f. (1) (Kub): ochrápanost; (2) brynda, břechka; (JD).

guacho, -cha, adj/subst. (← kič. *huachu*, „nezákonný“, ← aim. *huajcha* (*huagcha*, *huagcho*), „osiřelý, chudý“); (3) (Arg, Urug, Chil): o pěstované rostlině: rašící, pučící bez setí; (8) m. (Pan, Kost): pokrm z vařeného rýže s masem a zeleninou, který vypadá jako hustá polévka; (RAE, AM); • (36) m. (Kol, Ekv) (← kič. *huacchicuk*, „květinový záhon, dělicí pás“); ■ Syn: *guachico*; (37) (Mex): vnitrozemec; ■ Syn: *guache*; (AM). • (38) adj. (Arg, Chil): o předmětu: jednotlivý; př.: *zapato guacho*; (39) (Ekv): chudý, nešťastný, bezmocný; ■ Var: *guaicho*; (MM). • (40) adj. (Am): ztracený; (41) **quedarse** ~ (Am): osiřet, zůstat sám; (42) m. (Am): sirotek; (43) (Kub): křupan, buran; (44) (Chil): kámoš; (45) (Ekv): brázda; nešťastník, (46) (Pan): oukrop; ► česneková polévka; (47) (Per): dílek losu; (JD).

guada, f. • (2) (Mex: Quintana Roo, Campeche): kaluž, louže; (AM).

guadal, m. (1) (Arg, Kol, Urug): písčítá země, která se za deště mění v bahniště; (RAE, AM, MM). • (2) (Arg): písčíný přesyp; (JD).

guadaloso, -sa, adj. (1) (Arg, Urug): místo/terén, kde jsou četné písčité země *guadal*; (MM).

guadañero, m. (1) (Kub, Mex): člunař; (JD).

guadaño, m. (1) (Cád., Kub, Mex): přístavní člun; (RAE, MM).

guafa, f. (1) (Ven): bambusový plot; (AM).

guáfiro, m. (1) (Guat): křupan, balík; (JD). • (2) viz: *guájiro, -ra*; (AM).

guafle, m. (1) (Am): vafle, oplatka; (JD).

guagamaco, m. (1) lenoch; (MM).

guagua¹, f. (1) (Kanár, szMex, zápGuat, Kub, Dom, Portor): autobus; (JD, DA).
 • (3) (Kub): lupénka; (4) **de** ~ (Am): zadarmo, zdarma; (5) **¡qué!** ~ (Dom, Ekv): to je klika!; (AM, JD). • (6) adj. (Ekv): malý; př.: *guagua cocha*; (7) (Kol): paka horská; ► hlodavec, který pochází z atlantické oblasti Jižní Ameriky*; (MM). • (8) (Am): mimino, děťátko, holčička; (9) (Kub): o tlusté ženě: sentinel; (10) **desde** ~ (Ekv): od dětství; (11) m. (Am): dítě, chlapeček; (12) (Mex): Kubiš, Kubík; ► Kubánc; (JD).

guaguá, m. (1) (Guat): duch, strašidlo; (AM).

guagual, adj. (1) (Chil): viz: *guagualón*; (AM).

guagual, **guagualón**, m. (1) (Chil): bambula, bulík; (JD).

guagualón, -na, adj. (1) (Chil): velikánský; (2) hloupoučký; (AM).

guagualote, subst/adj. (1) m. (← keč.) (Chil): hlupák; (2) adj.; viz: *guagualón*; (MS, AM).

guaguanche, m. (1) **de** ~ (Kub): zadarmo; (AM).

guaguarear, tr/intr. (← keč.) (Mex, Guat): klábosit, tlachat; (MS, AM).

guaguatera, f. (1) (Chil): chůva; (JD).

guagüeril, m. (1) (Kub): autobusácký; (JD).

guagüero, -ra, adj/subst. • (2) (Antil): příživnický; (AM). • (3) m/f. (Kub): řidič/ka autobusu nebo nákladního auta ve službě městské dopravy; (4) adj. (Kub): vztahující se k autobusu nebo nákladnímu autu ve službě městské dopravy; (5) (Kol): vztahující se k pace horské; viz: *guagua*; př.: *perro guagüero*; (MM). • (6) f. (Kub): viz: *guaguatera*; (JD).

guagüita, f. (1) (Kub): mikrobus, autobusek; (2) (Chil): miláček, drahoušek; děťátko; (JD).

guaguón, m. • (2) (Per): panák, panenka na hraní; (JD).

guaiboso, -sa, adj. (1) (Kub): mající sklon ke stěžování si; (AM).

guaica¹, f. • (4) (Ven): třtina; (JD).

guaicán, m. • (2) (Kub): štitovec lodivod; ► druh malé mořské ryby z třídy strunatců a řádu ostnoploutvých; podobá se malému žralokovi; (MM).

guaico, m. (← kič.) (1) (Bol): smetiště, hnojiště; (2) (← kič. *huayaku*, „rokle, průrva“) (Arg, Kol, Chil, Ekv): proláklina, úžlabina; (3) (Kol): díra, otvor; (4) skryté a opuštěné místo; (5) (Per): splaveniny; (AM). • (6) (Per): horská bystřina; kamenná lavina; (JD).

guaicurú, m. (1) (Arg, Bol, Par): druh rostliny; ► je asi půl metru vysoká s hrubým, žíhaným a čtyřúhlým stonkem, listy má střídavě chlupaté, ostré a žilnaté; květy má modrofialové na hroznu a kořen vřetenovitě dřevnatý; má léčebné účinky; (RAE, MM).
 • (2) (výchBol): zpěvný pták; (3) (Arg, Par): obecný název, který převzali Španělé z oblasti Paraguaye a Río de Plata od Guaranijců a užívají ho pro kmen *mbayá*, který žije v oblasti řeky Paraguay; (4) (Arg, Par): divošský indián; (MM).

guaile, m. (1) (Chil): druh čtyřrohého berana; (MM).

guaina, m/f. • (4) (Am): holka/kluk (JD).

guaipe, m. • (2) (Chil): koudel; (JD).

guaipear, tr. (1) (Am): pucovat; (JD).

guaipín, m. (1) (JižAm): druh pláštíku, který slouží k zahřátí krku a ramen; (AM).

guaiquear, tr. • (2) (Bol): napadnout, přepadnout; př.: *guaiquearon el amacén*; (AM).
 • (3) ~ **una tienda** (Bol): vtrhnout, nahrnout se dovnitř; (JD).

guaira, f. (← keč. *guaira*, „vítr“) (1) (Bol, Per, Chil): malá hliněná pec, ve které peruánští indiáni pomocí proudícího vzduchu tavili minerály s obsahem stříbra; (2) (Kub, Ven): trojúhelníková plachta, která se upevňuje buď jen na ráhno, nebo na ráhno a stožárovou čnělku; (RAE, AM, MM).

guaira-china, f. (1) (Bol): malá hliněná pec, viz též: *guaira*; (2) vařič, sporák; (3) výkop, nálož; (AM).

guairabo, -ba, m/f., i adj. (1) (Chil): kvakoš noční; ► noční brodivý pták bílého peří s černou hlavou a černým hřbetem; ■ Var: *guairavo*, -va; (RAE, MM).

guairadores, m., pl. (1) indiánští hutníci; (MM).

guairana, f. (1) (Per): viz: *guaira-china*; (AM).

guairar, tr. (1) slévat/odlévat/tavit kov; (MM).

guairavo, -va, adj/subst. (1) adj. (Arg): o barvě peří volavky: kombinace bílé, černé a hnědé; (AM). • (2) adj., i subst. (SevArg): viz: *guairabo*, -ba; (MM).

guairo, m. (1) (Kub, Ven): malé dvoustěžňové plavidlo; (AM).

guairona, f. (1) (Per: Junín, Mantaro): hlavní pokoj, který slouží jako ložnice nebo spižárna; (AM).

guajá, f. (1) (Am): volavka; (JD).

guajaba, f. (1) (Kub): kaside hroznová, muší dřevo; ► keřovitý stromek 3 až 7,5 m vysoký s nepříjemným zápachem; (MM).

guajaca, f. • (3) (Kub): hříva; ► vlasy; (JD).

guajal, m. • (2) (Mex): plantáž tykvovitých rostlin nebo *Cucurbitácea*; ► z jejich plodů se vyrábí nádoby; (MM).

guajalón, m. (1) (Ant): kubánská liána; ► slouží k výrobě provazů; (MM).

guajamón, -na, adj. (1) (Kub): o koni: plavě žlutohnědý s bílou hřívou a bílým ocasem; (AM).

guájaro, m. (1) (Kub): křupan, balík; (JD).

guaje, adj/subst. • (18) adj. (Am): ztřeštěný; (19) m. (Am): ztřeštěnec; (20) (Am): dýně; (21) de ~ (Mex): těžko; (22) **quedar como los ~s colgando** (Mex): utřít nos/hubu v čem; (JD).

guajear, intr. • (2) (Mex): dělat ze sebe blba, tvářit se pitomě; (JD).

guajén, m. • (2) (Kub): černošské vlasy; (3) pačesy; (JD).

guajilote, m. (1) (Mex): druh stromu z čeledi trubačovitých (*Binoniaceae*); ► má kmen pokrytý krátkými zahnutými trny, téměř válcovitý plod hnědozelené barvy s vláknitou dužinou plnou semínek, které se konzumují uvařené; ■ Syn: *cuajilote*; (MM).

guajino, -na, m/f. (1) (Portor): prasátko, selátko; (AM).

guajira, f. (1) (Kub, Dom): líbezná a sentimentální lidová píseň; (2) (Kub): krátká košile; (AM).

guajiro, -ra, m/f. • (11) (Dom): venkován/-ka (bez rozlišení pleti); (AM). • (12) m. (Kub): lidový tanec guajira; (JD).

guajiro, adj. (1) (Kub): vesnický, venkovanský; (2) zaražený, nesmělý; (JD).

guájiro, -ra, m/f. (1) (Guat): Středoameričan/ka, který/á se nenarodil/a v hlavním městě Ciudad de Guatemala; ■ Var: *guáfiro*; (AM).

guajojó, m. (1) (Bol): pták *Urutaú*; ► noční pták o velikosti asi 30 cm, olovené barvy, s krátkým zobákem a černýma očima, které jsou lemovány žlutými víčky; jeho zpěv vzbuzuje obavy (podobně jako sýček); (MM).

guajolota, f. (1) (Mex): krůta; (2) kurva; (JD).

guajote, m. (1) (Per: Ica): směs pražených oříšků, kousků kokosu, anýzového cukroví, mandlí a rozinek; obvykle se přidává i kukuřice a pečené fazole; (AM).

gual, m. (1) (Kol): kondor krocánovitý, sup antilský; (JD).

guala, f. (1) (Ven): viz: *gual*; (JD).

gualacate, m. (1) (SevArg): pásovec velký; (MM).

gualambeao, adj., vulg. (1) (Kol): senilní; (2) opilý, podnapilý; (AM).

gualambear, tr. (1) (Kol): přivést někoho na mizinu, zruinovat; (AM).

gualato, m. (1) (Chil): druh motyky nebo krumpáče; (AM).

gualdrapear, intr. (1) (Kub): o koni: kráčet pomalu; (AM).

guale, m. • (2) (Kol): přenes.: smutek, deprese; (AM). • (3) (Kol): rozmrzelost; (4) viz: *gual*; (JD).

gualguesa, f. (1) (Mex: Oaxaca): způsob sklizně se vzájemnou pomocí sousedů; (AM).

gualeta, f. (1) (Chil): klapka na uši; (AM).

gualetazo, m., vulg. (1) (Chil): rána, úder; (AM). • (2) (Chil): plácnutí; (JD).

gualetudo, -**da**, adj. (1) (Kost): o osobě: s velkými chodidly; (AM).

gualgura, f. (1) (Ekv: Esmeraldas): mýtická postava, která pípá a napodobuje kuře; (AM).

gualicho, m. • (10) (Arg, Bol, Chil): vztekoun; (AM). • (11) **tener** ~ (Arg): být očarováný; (JD).

gualina, f. (1) (Kol: Manizales): lék pro utěšení smutku nebo deprese; (AM).

gualtrapear, intr. (1) (Kub): viz: *gualdrapear*; (AM).

gualulo, m. (1) (Per: Ayacucho): indiánská flétna; (AM).

guallallo, m. (1) (Per): bůžek/idol, kterého Peruánci obětovali; (MM).

guallatas, f., pl. (1) (Andy): husice andské; ► ptáci ze řádu vrubozobých, kteří obývají horská prostředí Jižní Ameriky; (MM).

guallaviza, f. (1) sdílení; (MM).

guallipén, m. • (6) (Chil): tloušťk; (7) **de** ~ : praštěný pytlík; ► přihlouplý; (JD).

guama, f. • (22) (Am): pitomý vtíp; (23) (Kol): pracka, hnáta; (24) (Ven): směla, otrava; (25) ¡**qué** ~ !: to je otrava!; (JD).

guamá, m. (← ind.) (1) (Kub, Portor): luskovitý (luštěninový) strom, jehož plodem je *guama*; ► pěstuje se za účelem vytvoření stínu na kávových plantážích; (MM).

guamán, m. (← kič.) (1) (Ekv, Per, SevArg): sokol; (MM).

guamaní, (1) (Ekv): údolí, dolina; povodí; (2) provincie; (MM).

guamanga, f. (1) (Per): kámen z oblasti Huamanga (Peru); ► vulkanická sedimentární hornina, většinou bílé nebo našedlé barvy; (AM).

guamazo, m. • (4) (Am): loknutí, hlt; (JD).

guambas, m., pl. (1) (Kost): hloupý, pošetilý; (AM).

guambía, f. (1) (Kol, Ven): taška z provázků agáve; (AM).

guambiar, tr. (1) (Salv): (na)mlátit, (na)řezat, (z)bít; (AM).

guambo, m. (1) (Ekv: Esmeraldas): malá mačeta; (2) zelený banán; (AM).

guambra, m/f. • (2) m. (Kol: Nariño, Per: Junín, Ancash): indiánský kluk nebo míšenec; (AM). • (3) f. (Am): děvče; (JD).

guambuyú, m. (1) (Kol: Riohacha): vlivná, mocná osoba; (AM).

guamear, intr. (1) (Dom): pracovat nebo bojovat (příliš mnoho); (AM).

guamica, f. (1) (Kub): holub vavřínový; ► vzácný a plachý druh Kanárských ostrovů; je asi 40 cm veliký a šedohnědě zbarvený; (MM).

guamichi, m. (1) (Mex: Quer): plod *Echinocactus*; ► rod severoamerických kaktusů; (AM).

guamo, m. • (5) (Kub): mušle, škeble, ulita; (AM). • (6) (Kub): chleběrna; ► ústa; (JD).

guámpara, f. (1) (Kub): druh mačety; (AM). • (2) (Kub): makovice; ► hlava; (3) **parece una** ~: má hlavu jako škopek; (JD).

guampo, m. (← kič. *huampu*, ← aim. *juampu*, „kanoe, člun, plavidlo“) (1) (Ekv): malé plavidlo vyrobené z kmene stromu; (AM). • (2) (Per): korek, zátka; (MM).

guampudo, adj/subst. • (6) m. (Am): paroháč; (JD).

guana, f. • (3) (Kub): žlutě kvetoucí strom; (MM).

guaná, m. (1) (Am): druh indiánské řeči; (MM).

guanaba, m., hov. (1) (StřAm): hloupá, naivní a důvěřivá osoba; (AM).

guanabá, f. • (2) (Am): ťululum; (3) kvakoš; ► český název pro dva rody brodivých volavkovitých ptáků; (JD).

guanábana, f., i pl. • (4) (Am): ťulpas; (5) pl. melouny; ► prsy; (6) **estar en la** ~ (Kub): mít teplé místočko v (práci); (JD).

guanabanillo, m. (1) (Kol): láhevnikovitý strom, který se vyskytuje na březích Cauca; (2) plod láhevnikovitého stromu, podobný jako *guanábana*, ale mnohem menší; (MM).

guanabanismo, m. (1) (Kol): nevhodný, trapný a prostý výrok nebo skutek; (AM).

guanábano, m. (← taíno *wanaban*); (1) (Ant, Kol, Mex, Ven): druh stromu z Antil čeledi láhevnikovité někdy také anonovité (*Annonaceae*); ► vysoký 6 až 8 m; má krásnou korunu, rovný kmen s hladkou tmavošedou kůrou, podlouhlé lesklé tmavozelené listy vespod bílé, velké bíložluté květy a srdcovitý plod s nazelenalou slupkou, slabými ostny, bílou dužinou, velmi příjemné, nasládlé a osvěžující chuti a černými jádry; ■ Var: *chirimoya*; (RAE, MM). • (2) m/f. (Kol, Portor, StřAm, Ven): pošetilec; omezenec; hlupák; př.: *le sacaban la lengua y le gritaban viejo guanábano cuando trataba de cautivarlas con los caramelos*; (RR, AM). • (3) m. (Kub): ježek; (MM).

guanaco, -ca, adj/subst. • (7) (StřAm, JižAm): hloupý, nešikovný; (8) (Guat): přezdívka, kterou dali Guatemalci ostatním Středoameričanům; (AM). • (9) m. (Ven): hubeňour; (JD).

guanaja, f. • (4) (Kub): o ženě: krůta; (5) **tener su ~ guardada**: mít plné prasátko, mít peníze v punčoše; (JD).

guanajay, m. (1) (Kub): karetní hra, která vznikla ve Španělsku a rozšířila se do Ameriky; známá také pod názvem *Spanish Monte* nebo *Monte Bank*; (AM).

guanajita, f. (1) (Kub): ušetřené penízky; ■ Var: *guanajita echada*; (JD).

guanajita echada, viz: *guanajita*

guanajo, m. (1) (Am): ťulpas; (2) **está hecho un ~** (Kub): je to hlupák; (JD).

guanajón, m. (1) (Kub): donchuán; (JD).

guanal, m. (← arw.) (Kub, Ant): palmový háj; (MS, MM).

guanana, f. • (3) (Kub): o ženě: husa; (JD).

guanaquear, tr/intr. (1) tr. (Chil): lovit lamy guanako; (2) intr. (Guat): dělat hlouposti; (AM). • (3) (Guat): chovat se sprostě; (JD).

guanaquero, m. (1) (Chil): lovec vikuní; (2) **perro ~** : pes, který pronásleduje vikuně; (MM).

guanay, m. (1) (Chil): veslař, člunař; (2) nádeník, který pracuje v přístavech; (3) statný/robustní/silný muž; (AM).

guancaco, m. (1) (Bol): viz: *guacanco*; (AM).

guanco, m. (1) (Hond): člen skupiny lidí, která slaví každým rokem svátky a dává tím poctu místnímu patronovi; (2) (Mex): lesní muž; (3) m/f. (Guat): nevzdělaný/á vesničan/ka; ■ Var: *guanca*; (AM).

guanca, viz: *guanco*

guapaco, viz: *guácharo, -ra*

guauchó, viz: *guacho*

guaz, viz: *vaquero, -ra*

güis, viz: *vaquero, -ra*

3.2. Palabras con la entrada U

- ubero**, m. (1) (Ant, StřAm, Kol, Mex, Ven): hroznovec obecný, mořské víno; ► americký listnatý strom, který většinou dorůstá pouze do 2 m a roste na pobřeží; ■ Syn.: *uvero**; (MM).
- ubicar**, tr/zvrat. • (7) tr. (Chil, Per): o politických stranách: nominovat kandidáty na zvolené funkce; • (8) zvrat. (Arg): usadit se výhodně; ► tak, abyste dobře viděli na představení; (MM).
- ubre**, f. (1) (Kol): kravské vemeno; (2) *Cordia alba*; ► medonosná dřevina; strom s bílými květy a červenými plody, které se používají jako lepidlo; roste v prostředí suchých lesů; (MM).
- ucucha**, f., venk. (← keč) (1) (StřAm, SevArg, Per): malá krysa; (MS, MM).
- uchepo**, m. (1) (Mex): tamal; ► plněný kukuřičný list; typický mexický pokrm; (MM).
- uchuyuyo**, m. (← kič. *uchu*, „chili“, *yuyo*, „křehký, měkký“) (1) (szArg): ruélie; ► hojně se vyskytující rostlina, která pochází z tropické a subtropické části Ameriky*; (MM).
- uguate**, m. (1) (Mex): stéblo kukuřice; (MM).
- uinapu**, m. (1) (Ekv): alkoholický nápoj vyrobený ze speciálního druhu kukuřice; (MM).
- uistití**, m. (1) (Mex): název pro několik druhů malých opiček, které jsou jednoduché na ohočení; např.: kotul veverovitý; ■ Var: *saimirí, tití*; (MM).
- ujú**, citosl. • (2) (Portor, Ven): hm!, opravdu?, to je zajímavé!; ► vyjádření nedůvěry; (AM).
- ujujuy**, citosl. (1) (Arg, Mex): hurá!, bravo!; (MM).
- ulama**, m. (1) (SevMex): míčová hra; (MM).
- ulamá**, m. (1) (Kol): druh kočkovité šelmy jako např.: ocelot, kočka pampová; ■ Syn.: *tigrillo*; (MM).
- ulanda**, f. (1) (Kol, Ven): *Amyris funkiana*; ► tropický strom, ze kterého se získává kaučukové mléko a používá se ve zdravotnictví; pochází z Kolumbie a Venezuely; (MM).
- ulcoate**, m. (← nah. *ulli*, „kaučuk“, *coatl*, „had“) (1) (Mex): černý jedovatý had; (MM).
- ule**, m. (← nah. *ull*, „kaučuk“) (1) (Mex): kaučuk; ■ Var: *hule*; (MM).
- ulerear**, tr. (1) (Chil): vyválet těsto; (MM).
- ulero**, m. (1) (Chil): váleček na těsto; (MM).
- ulmo**, m. (1) (Chil): ulmo; ► vysoký strom s chlupatými výhony, podlouhlými srdčitými listy a bílými květy; (MM).
- últimamente**, citosl. (1) (Am): konečně!, už bylo na čase!; (MM).
- ulúa**, f. (← kič. *ullua*, „kaktus“) (1) (Arg: Santiago del Estero): kaktus; (2) (szArg): plazivá kaktusovitá rostlina; (MM).
- ulux**, m. (1) (Per): *Columellia oblonga*; ► malý, vzpřímený a bohatě větvený strom s podlouhlými listy a žlutými květy; (MM).
- uluya**, f. (1) (Arg: Catamarca): viz: *ulúa*; (MM).
- ullú**, m. (1) (Per): *Maytenus verticillatus*; ► vysoký strom s podlouhlými listy a zelenavě bílými květy; (MM).
- ulluco**, m. (← kič.) (1) (Ekv): melok hlíznatý; ► jednoletá vzpřímená bylina dosahující výšky až 50 cm, vytváří hlízy různého tvaru a barvy, které se konzumují; viz: *olluco**; (MM).
- umanto**, m. (1) (Bol): halančíkovec Cuvierův; ► ryba vyskytující se v jezeru Titicaca; (MM).
- umapuma**, f. (1) (Per): *Piper macrorhinum*; ► rostlina z čeledi pepřovitých; (MM).
- umareo**, m. (1) (Per): první zavlažování osetého pole; (MM).
- umarí**, m. (← guar.) (1) (Kol, výchPer): *Poraqueiba sericea*; ► až 40 m vysoký strom, který má jednoduché listy a jeho plody jsou jedlé peckovice obvykle žluté barvy; konzistence plodů je máselná*; (DA).
- umbralado**, m. [Š: *umbral*] (1) (StřAm, Chil, Kol): práh; (RAE, MM).
- umbraladura**, f. (1) (Ekv): viz: *umbralado*; (MM).

umbú, m. (← guar.) (1) (Arg, Par): líčidlo; ► rychle rostoucí strom, který pochází z oblasti Jihoamerické pampy a dorůstá až 15 m, listy jsou eliptické až vejčité a na samičích rostlinách rostou žluté bobule; (MM).

umeche, m. (1) (Bol): tvrdá a porézní látka podobná vosku; ► získává se z tzv. voskových palem rostoucích v Kolumbii; (MM).

umpire, m. (← angl.) (1) (Am): rozhodčí ve sportech jako např. baseball, hokej, polo a tenis; (MM).

unamú, m. (1) (Ven): mucura; ► zvláštní, bylinná, dřevitější a mírně česneková rostlina, která pochází z Peru*; (MM).

unau, m. (1) (Per): lenochod; ■ Var: *perezoso*; (MM).

uncaca, f. (1) (SevArg): pijavice, která se vyskytuje v jezerech a přehradách; (2) žízala; (3) motolice jaterní; ■ Var: *saguaipé*; (MM).

unco, m. (1) (Per): viz: *uncu*; (MM).

uncu, m. (1) (← kič. „tunika, šat, háv“) (Per): dlouhý háv, který nosívali indiáni; (MM).

ungüento, m. • (2) ~ **del soldado**² (Mex, Par): měsíčková mast; (MM).

unjú, cistosl. • (2) iron. (Ant, Ven): no nazdar!; ■ Syn.: *anjá*; (MM).

unto, m. • (4) (Arg, Kol, Mex, Per, Portor): mast, balzám; (5) ~ **sin sal** (Hond): extra mastná mast pro suchou pokožku; (DA).

untura, f. (1) ~ **blanca** (Arg, Par): tekutá mast; (MM).

uña, f. (6) ~ **de gato**² (Par, Urug, Arg, Kub, Mex, Portor): název různých rostlin, nejčastěji mimóza, akátovitě; (RAE, MM). • (8) ; **con la ~ no!** (Ven): tak takhle ne!, to by snad stačilo!; (9) pl. **comerse las ~s** (Am): být velmi chudý; (10) **cada cual se arregla con las ~s que tiene**: každý se zachová podle svého uvážení; (AM).

uñar, tr. (1) (Ekv): chytře okrádat; (MM).

uñatear, tr. (1) (Arg, Bol): uloupit, odcizit, ukrást; (MM).

uñera, f. (1) (Arg): odřenina na hřbetu koně; (2) (Mex): bíla skvrna, která se vytváří pod sedlem; (MM).

uñero, m. (1) (Chil): viz: *uñera*; (MM).

uñeta, f. • (3) (StřAm, Kol): kapesní zloděj; (MM).

uñetear, tr. (1) (Chil): krást, okrádat, šidit; (MM).

upaguando, m. (1) (Kol): druh kustovnice; ► rostlina, která se používá v medicíně a je považována za rostlinu dlouhověkosti; (MM).

upar, tr. (1) (Kol, Mex): zdvihávat, zvednout, vytáhnout; (MM).

upe, viz: *upé*

upé, citosl. (1) (Kost): už jdu!, jsem tady! ; ■ Syn.: *upe*; (MM).

upear, tr. (1) (Mex): vychválit někoho, vyzdvihnout, velebit; (MM).

upia, f. (1) (Ven): pikantní koření, které se používá k úpravě masa; ► skládá se z chili, česneku a další ingrediencí; ■ Syn.: *picure*; (MM).

upilada, f. [Š: *opilar*] (1) (SevArg): o stavu: přepítí; (MM).

upilarse, zvrat. [Š: *opilarse*] (1) (SevArg): přepít se vody a onemocnět kvůli tomu; (MM).

uraye, m. (1) (Ven): popelivka zoubkovaná; ► rostlina, která se používá k výrobě homeopatik*; (MM).

urco, m. (1) (Bol, Chil): obecně lama, ale i neobvyklé pojmenování pro lamu alpaku; (MM).

urdidera, f. (1) (Mex): snovací stroj; ► slouží k vytvoření osnov (soustavy nití) pro plošné textilie*; (MM).

urdido, m. (1) (Mex): osnova; ► soustava nití; (MM).

urdimbre, f. (1) **estar uno en la ~¹** (Chil): být hodně štíhlý; (MM). • (2) **estar uno en la ~²** (Chil): být chudý; (AM).

urero, m. (1) (Ven): šaman; (MM).

uriana, f. (1) (Ven): venkovské síto; (MM).

uriñe, m. (← map. *uriñ*) (1) (Chil): tuleň, lachtan; (MM).

uritu, m., arch. (1) (Per): papoušek; ■ Syn.: *loro*; (MM).

uro, m. (1) (Bol, Per): národ, který obývá plovoucí ostrovy na jezeře Titicaca; (MM).

uropukina, m. (1) puquina; ► mrtvý jazyk Inků, kterým se dříve hovořilo v oblasti jezera Titicaca; ■ Var.: *pukina*; (MM).

uros, m., pl. (1) (Bol, Per): viz: *uro*; (MM).

urpia, citosl. (1) (Ven): do toho!, hej!, no tak!; (MM).

urpila, f. (← kič. „hrdlička“) • (3) (Arg, Bol, Kol): hrdlička divoká; ► šedě zbarvený pták s načervenalými peříčky na křídlech; na jaře se hojně vyskytuje ve Španělsku, ale na podzim odlétá do Afriky; (MM).

urque, m. (1) (Chil): brambor špatné kvality; (MM).

urquinaza, f. (1) (Ven): rozemletá cihla, která slouží jako barvicí prostředek; přidává se do malty; (MM).

urrabá, m. (1) (Pan): archeologické pozůstatky starých indiánských národů; (MM).

urraca, f. • (2) (Arg): kukačka guira; ► světle hnědě zbarvený pták s chocholkou na hlavě a černým ocasním peřím; dokáže napodobit lidský hlas a zpěv ostatních ptáků*; (MM).

urraquear, tr. (1) (Bol): způsobit někomu zatmění před očima; ► dát mu velmi silnou ránu; (MM).

ursa, citosl. (1) (Mex, Par): hej rup!; (MM).

urubitinga, f. (1) (JižAm): dravý pták z čeledi sokolovitých; (MM).

uruca, f. (1) (Kos): trichilie havanská; ► strom dorůstající výšky až 10 m s květy, které jsou nazelenalé a jejich nektar je velmi intenzivní; včely z něj vyprodukují med velmi dobré kvality; (MM).

urucumayo, m. (← kič. *urcu*, „medvěd“, *mayú*, „jezero, laguna“) (1) (Per): kapybara; ► největší žijící hlodavec z čeledi morčatovitých; (MM).

urucureá, m. (← guar. „sova“) (1) (Arg, Par): výr virginský; ► statný a velký pták, který obývá stromy a někdy se ukrývá i ve skalních útesech a jeskyních; ■ Var.: *quitilipi*; (MM).

uruguaya, f. (1) **la** ~ (Ven): stará lidová píseň; (MM).

ururú, m. (1) (Ven): orelánik barvířský; ► menší strom nebo keř, který má světle růžové květy a okrouhle srdčité plody vínové barvy; ■ Syn.: *achiote, bija**; (MM).

urutí, m. (← guar. *urú*, „pták“, *tí*, „bílý“) (1) (Arg, Par): malý bílý pták; ■ Syn.: *boyero*; (MM).

usa, f., arch. (1) (Kub): u koně: ozdoba, kterou se krášlilo sedlo; (2) (Dom): malá deka, která se dává pod sedlo; (MM).

usamico, m. (← kič. *usa*, „veš“, *mico*, „ten, kdo jí“) (1) (Arg): kudlanka nábožná; ► malý zelený hmyz, který požírá vši a také po páření sežere samečka; ■ Syn.: *mamboretá*; (MM).

usapuca, f. (← kič. *usa*, „veš“, *puca*, „červený“) (1) (szArg): roztoč; ► způsobuje nepříjemné svědění kůže; ■ Syn.: *abuje*; (MM).

usura, f. (1) (Arg): výhoda; ► většinou v sázkách a obchodech; (MM).

usuta, f. (← kič. *ushuta*) (1) (Arg, Bol, Per): indiánský sandál; ■ Syn.: *ojota*; (MM).

uta, f. (← keč.) • (2) (Per, Ekv): nemoc; ► vředové onemocnění přenášené hmyzem; především na obličej; u dětí a dospívajících; (MS,MM).

uva, f. (5) **la pura** ~ (Mex, Arg): prvotřídní; (RAE, MM).

uva de la playa, viz: *uvero*

uverillo, m. (1) (Kub, Portor): druh hroznovce obecného, mořského vína; ► americký strom, který roste na pobřeží; (MM).

uvero, m. (1) (Ant, StřAm, Kol, Mex, Ven): hroznovec obecný, mořské víno; viz též: *ubero*; ■ Syn.: *uva de la playa* (MM).

uvilla, f. • (3) (Kol, Dom, Mex): viz: *uvero*; (4) (Nik): druh liány; ■ Var.: *bejuco, ubí*; (MM).

uvillo, m. (1) (Chil): popínavý americký keř se zaoblenými listy, bílými nebo růžovými květy a oranžovými plody; (2) (Portor): viz: *uverillo*; (MM).

uvito, m. (1) (Hond): viz: *uvero*; (MM).

uyama, f. (1) (Kol): tykev obecná; ■ Var.: *ayama*; (MM).

uyanza, f. (1) (Kol, Ekv): pozvání; ► hostitel pozve své kamarády, když poprvé hraje představení nebo má radost ze svého úspěchu; ■ Syn.: *oyanza*; (MM).
uzear, tr. (1) (Chil): bít, tlouci; klepat; (MM).

3.3. Palabras con la entrada V

- vaca**, f. (1) (StřAm, Kol, Kub, Mex, Urug, Ven, Arg, Ekv): peníze vybrané od různých osob, které jdou na nějaký společný výdej; (RAE, MM) • (10) (Ekv: Esmeraldas, Manabí): kokosová dužina; (11) (Kol): těžkopádná, nešikovná osoba; (12) ~ **huertera** (Ekv): toulavá a pomlouvačná žena; (13) ~ **lechera** (Arg, Per, Portor, Par, Urug): dojnice, dojná kráva; (14) ~ **loca** (Ekv): velký předmět ve tvaru krávy, jehož součástí je kostra z rákosu a kravská kůže; ► zhotovuje se pro speciální ceremonii, kdy se na krávu připevní prskavky, které se později zapálí*; (15) ~ **muerta** (Dom): ovlivnitelný člověk; (16) **echar la** ~ (Guat, Ekv): o několika osobách: spojit se a napadnout někoho; (17) **hacer** ~¹ (Per): chodit za školu; viz též: *hacerse (alguien) la* ~; (18) **hacer** ~² (Kol, Guat): dělat společnost; ► především při hře; (19) **ir en** ~ (Arg, Kol, Portor, Dom): žít společensky; (20) **el pago de la** ~ **atascada** (střAm, Arg, Ekv): nevděčnost za dobrý skutek; (21) **no se acuerda la** ~ **de cuando fue ternera** (Ekv, Per): o osobě prostého původu: nevzpomíná si na dobu, kdy se někam začlenila; (AM, MM). • (22) (Arg): kudlanka nábožná, viz též: *mamboretá*; ► častěji zdrob.; (23) (Kol, Ven): mlékovec užitečný; ► vysoký strom, který má plody podobné lískovým ořechům*; (24) (Kub): kanic páskovaný; ► malá ryba, která obývá moře u Martiniku a také v JV Asii*; (25) (Salv): parta zlodějů; (26) **volvérsese a uno la** ~ **toro** (Am): o obchodu: vynaložit velké úsilí než se předpokládalo; o neškodné a krotké osobě: ukázat se v jiném obrazu; (27) ~ **que cambia de querencia se atrasa en la parición** (Arg, Mex): neustálé změny bydlení a práce jsou škodlivé; (28) ~ **buey** (Kub): viz: *vacabuey*; (29) **hacer** ~³ (Ekv, Mex): shromáždit peníze pro určitý obchod nebo jen tak pro zábavu; (MM).
- vacaje**, m., venk. (1) (Arg, Urug, Chil): stádo krav; (RAE, MM). • (2) (Mex): stádo otelených krav, které jsou odloučené od býků, aby se zabránilo nechtěnému březí mladých jalovic; pozn.: může být i z jiného důvodu; (MM).
- vaciar**, tr., i zvrat. • (3) zvrat. (Mex.): o látce: ztratit svoji pevnost, pružnost po častém praní; (4) ¡**vacíe!** (Ven): ani náhodou!, to teda ne!; ► zřetelný zápor; (5) (Ven): lže!; (6) ¡**vacíe sapo!** (Ven): viz: ¡*vacíe!*; (AM).
- vacilador, -ra**, adj/subst. • (2) m. (Kol, Mex): hýřil, fláma, flamendr; (RR, AM).
- vacilar**, intr. • (2) intr., i tr. (Portor; Kub, Kost, Pan, Kol, Mex, Guat): těšit se, užívat, trávit něco příjemného; flámovat, opít se; (RR, AM)
- vacilón, -na**, adj. • (4) (Portor): opilý; (5) (Mex): flámující; (AM).
- vacío, -ía**, adj. (1) (Dom, Kol, Kost): o jídle: samotný, bez přídavku, bez přísady; (2) **pan** ~ (Dom): suchý chléb; ► bez másla a jiné přísady; (3) **beber (comer)** ~ (Kost, Kol): pít samotný nápoj nebo jíst něco bez chleba aj.; (AM, MM). • (4) **queso** ~ (Kol, Kost, Dom): sýr podávaný bez chleba; (MM).
- vacío**, m. (1) (Arg, Par, Urug): hovězí pupek, slabina; (MM).
- vacuencia**, f. [Š: *vacuo*] (1) (Dom): hloupost, pošetilost, naivnost; (AM).
- vacuente**, adj. (1) (Dom): hloupý, pošetilý, naivní; (AM).
- vacuna**, f. (1) (Am): očkování; (2) **prenderle la** ~ (Arg, Par): být těhotná; (MM).
- vaemes**, m. (1) (Chil): těsto ze strouhaných brambor; ► upravuje se nad parou nebo se vaří ve vodě; ► podává se s medem nebo karamellem; (MM).
- vagada**, f. [Š: *vegada*] (1) **de una** ~ (Kub, Portor): najednou, na jedno posezení; (MM).
- vagabundaje**, m. (1) (Urug): tuláctví, lenošení; (AM).
- vagabundería**, f. • (2) (střAm, Antil): viz: *vagamundería*; (AM).
- vagamundería**, f. (1) (střAm, Antil, Kol): lenošení, tuláctví, potulování; (2) nestyda; (AM).
- vagamundero, -ra**, adj. (1) (Kol): líný, lenivý; tulácký; (MM).
- vagante**, adj. (1) (Bol): o půdě: málo obdělávaná; (AM).
- vagón**, m. (1) **de a** ~ (Dom): excelentní, mimořádný; (AM).
- vaguear**, intr. (1) (Am): lenošit, potulovat se; (MM).

vaina, f. (1) (StřAm, Kub, Portor, Ven): nepříjemnost, obtíž; (16) **salirse de la** ~¹ (Arg; Urug, Mex): být neklidný, netrpělivý, netrpělivě poskakovat; (RAE, MM); • (18) (Bol, Guat): kožené pouzdro, které se připevní kohoutovi na ostruhu; (19) (Kol): náhoda, neštěstí; (20) napomenutí, pokárání; (21) (Chil: Chiloé): nápoj připravený z vína, pálenky a cukru; ► může se připravit také z piva, koňaku aj.; nikdy však nesmí chybět vajíčka a cukr; (22) (Am): nepříjemný, mrzutý; dotíravý; (23) **correr a uno con la** ~ (Arg, Bol): vystrašit někoho, pohrozit někomu; (24) **echar** ~s (Kol): urazit, zesměšnit; (25) **echarle a uno la** ~ (Kol): nechat ztroskotat, zkrachovat, propadnout; (AM). • (26) (Chil): podvod, zpronevěra; (27) (Hond): poutko na pásek; (28) ~ **de haba** (Chil): o věci: bezcenný, zbytečný; (MM). (29) **ser uno** ~ (Mex): být podvodník, být vychytralý, mazaný; (MM).

vainetilla, f. (1) (Per): nepříjemnost; viz též: *vaina*; (AM).

vainica, f. (1) (Kost): zelená fazolka; ■ Var: *chaucha*; (MM).

vainilla, f. • (3) (Arg, Chil, Par, Urug): ažurování; ► vytažení nití na určitém místě látky; (MM).

vainillar, tr. (Arg; Urug, Chil, Par): ažurovat; (RR, MM).

vainillo, m. (1) (Mex, Nik): společný název pro luštěnovidé rostliny ze třídy *Inga* a *Cassia*; ► mají plod ve tvaru lusků; (MM).

vainillón, m. (1) (Kol, Mex, Kost): vanilovník velkokvětý; ► druh americké rostliny z čeledi orchidejovité, vysoký strom s plody ve formě lusků; (MM).

vajear, tr. • (2) (Ven, Kost, Kub, Guat, Mex): omámit svou obět' chrlením par či vzduchu; omámit, zmást někoho čarováním; ► podle lidové pověsti o určitém druhu hadů; viz též: *bajear*; (RR, MM). • (3) **quedarle a uno vajeando la cabeza** (Kost): říkat hlouposti; (AM). • (4) (Kost, Kub, Guat, Mex, Ven): lichotit někomu; (MM).

valaca, f. (1) (Kol): stužka do vlasů; (AM).

valdivia, f. • (2) (Kol): projímavá látka, která se vyrábí z jedovaté rostliny; (3) **cuando canta la ~ es porque tu muerte está cercana** (Ekv): prorocství vesničana; ► když zpívá jestřáb dvoubarvý, smrt se blíží; (AM). • (4) (Kol): *Picramnia valdiviana*; ► rostlina, ze které se získává hořký jed a využívá se v lékařství; (5) **de** ~ (Chil): zdarma; (MM).

valdivieso, m. • (2) **de** ~ (Kol, Per, Portor, Ven): gratis, zdarma; (AM).

vale, m. • (4) (Dom): výraz, který se klade před vlastní jméno mužského rodu; ► nazývá se tak vesničan, který v konverzaci často používá slovo *vale*; (5) (Dom): o dvou osobách: vzájemné pochopení, porozumění, vzájemná domluva; (6) ~ **corrido** (Ven): starý dobrý přítel; (7) **ser ~ con alguno** (Kol): být kamarád/přítel; (AM).

valedor, m., hov. (1) (Mex): kámoš, parták; (AM).

valedura, f. • (2) (Kub): peníze od vítěze; ► daruje je hráči, který prohrál; (3) (Dom): částky vyměňované mezi hráči hazardních her; (AM).

valenciana, f. (1) (Mex, Hond): spodní lem nohavic kalhot, který se ohrne a zahne; (RAE, AM). • (2) (Arg): krajka; (RR, MM).

valiente, m. (1) **pagar con un** ~ (Mex): přivítat výběrčího nadávkami; (AM).

valona, f. (1) (Kol, Ekv, Ven): o koni: zastřižená hříva; (2) (Mex): služba, pomoc; (3) (Mex): lidová píseň; (AM).

valonar, tr. (1) (Kol, Ekv, Ven): stříhat, ostříhat; (AM).

valonarse, zvrat. (1) (střAm): o člověku, který sedí na koni: nahnout se a vzít něco ze země; (AM).

valseagudo, -da, adj. (1) (Ven): neobratný, nešikovný; bezmocný, slaboučký; (AM).

valumoso, -sa, adj. (1) (Ven): ješitný, domýšlivý; (2) (Chil, Guat): o rostlině: bujná, statná; o zrně: velké, nafouklé; (AM).

valla, f. • (3) (Kub): kurník; (4) **caerse la** ~ (Kub): vychvalovat průběh oslavy; (AM).

vallado, m. (1) (Portor): vandrák; ► výsměšné pojmenování pro špatně oblečeného návštěvníka vesnice; (AM).

vallico, m. (1) (Kol): zrno rýže, které není zbaveno slupky; ■ Var: *casulla*, *macho*; (AM).

vallino, -na, adj. (1) (Per): údolní; (AM).

vanarse, zvrat. (1) (Kol, Chil, Ven): o plodu a také o květinách a listech: nevyvinout se, uschnout; (2) (Kol: Cauca): nepodařit se, nevyjít; př.: *el negocio se vanó*; ■ Var: *vanearse*; (AM).

vanearse, viz: *vanarse*

vaporadora, f. (1) (Portor): výparník; ► slouží k sušení kávy; ■ Var: *evaporadora*; (AM).

vaporino, m. (1) (Kol; Ekv, Pan): námořník pracující na parních lodích; (RR, MM).
 • (2) (Chil): potulný cestovatel, který obchoduje v přístavech a prodává předměty lidem, kteří se chystají nalodit; (3) (Chil): pouliční zloděj; ► v jazyce *coa*; (AM).

vaporizo, m., vulg. (1) (Portor, Dom: Cibao): větry; (2) vedro, pařák; (AM).

vaquear, tr/intr. (1) intr. (Ekv, Kol, Pan): chovat dobytek, vyhánět ho na pastvu; viz též: *vaqueo*; (RR, MM). • (2) tr. (Arg, Bol, Urug): hledat nezkracený dobytek; (AM, MM).
 • (3) tr. (Kol, Ekv, Pan): shánět dobytek; (4) (Mex): o chovatelích dobytka: uskutečnit prodeje; (MM).

vaquera, f. (1) (Kol, Ven): sedlo, které je vepředu opatřeno ocelovým hrotem, na který jezdec přiváže laso; ► slouží ke shánění dobytka; (AM).

vaquerear, intr. (1) (Per): chodit za školu; (AM).

vaquería, f. (1) (Ven, Nik, Kol, Mex): práce; ► spočívá v nahnání velkých stád z pastvin za účelem okování (označkování) a následném rozdělení mezi majitele; (RR, MM). • (2) (Ven): chycení do lasa; (3) (Mex): rodinná oslava; (4) (Kub, Portor): počet krav, jejichž mléko je určeno k prodeji; (5) (Kub, Per, Portor): krajáč; ► nádoba na mléko; (AM). • (6) arch. (Arg, Urug): prodej dobytka; (7) (Mex): venkovský tanec; ► tanečníci jsou oblečení do šatů kovbojů; (MM).

vaquerillos, m., pl. (1) (Mex): dlouhé kožené kapsy, které jsou pokryté koží srstí; ► připevní se k sedlu; velmi užívané žokeji*; (AM).

vaquero, -ra, m/f. • (6) m. (Par, Arg): roštěnka, maso od žebra (JD, MM); • (7) m. (Per): záškolák; (8) (Ven): bič, provaz; (AM). • (9) m. (Am): sokolec volavý; ► dravý pták, který dosahuje délky až 53 cm; má silné tělo zbarvené do bíla, velkou hlavu, krátká černá křídla a kolem očí také černé zbarvení; ■ Syn: *guaco, guaz, güis, halcón reidor, huanchacahui*; (10) m/f. (Am): chovatel/ka dobytka; (11) (Kub): u příležitosti křestu: výbavička pro děti; (12) (Kub): zástěra, kterou nosily ženy přes sukni; (13) (Mex): kukačka veverčí; ► poměrně velký pták s dlouhým ocasem, který se živý velkým hmyzem; své přízvisko veverčí získal podle svého chování (příliš nelétá, spíše poskakuje po stromech jako veverka); (14) (Par): kožený ochranný plášť, který nosí chovatelé dobytka, kočí a další tvrdě pracující osoby; (MM, DA).

vaquero, -ra, adj. (1) (Am): vztahující se k práci chovatelů dobytka (*vaquería*); (MM).

vaquerón, m. (1) (Ven): dóza obalená hovězí kůží, ve které se uchovávají syrovátka v sýrárně; (AM).

vaqueta, adj/subst. • (2) f. (Portor): pruh hovězí kůže, který se používá k uchovávání břitvy; (3) m. (Kub): podvodník; (AM). • (4) f. (Mex, Par): hovězí kůže, která je upravená a vyčiněná; (5) adj. (Kub): podvodný, neseriózní, neslušný; viz též: *vaquetón, -na*; (MM).

vaquetilla, f. (1) (Mex): tenčí a jemnější kůže než *vaqueta*; (MM).

vaquetón, -na, adj. (1) (Mex): drzý, nestydatý; • (2) (Kub): podvodný, neseriózní, neslušný; ■ Var: *vaqueta*; (1) (Mex): o člověku: těžkopádný, bezstarostný, který nikdy nenapomíná ani neurazí; (MM).

vaquetudo, -da, adj. (1) (Kub): viz: *vaquetón, -na*; (AM).

vaquía, f. (1) (Am): zručnost, schopnost, obratnost; ■ Var: *baquía*; (MM).

vaquiano, m. (1) znalec cest, průvodce; viz též: *baquiano*; (MM).

vaquilla, f. (1) (Bol, Chil, Hond, Nik, Arg, Par, Urug): jedno a půlletá až dvouletá kráva; (RAE, MM).

vaquillona, f. (1) (Arg, Chil, Urug, Par): mladé tele; (AM, MM).

vaquira, f. (1) (Kol): pekari páskovaný; ► druh malého divokého prasete; ■ Var: *pecarí, váquira, báquira*; (MM).

váquira, f. (← karib.) (1) (Ven): viz: *vaquira*; (MM).

vaquita, f. (1) ~ **de San José** (Arg): *Daulis sanguinea*; ► druh červeného brouka, který má velikost připínáčku; (2) ~ **de San Antonio** (Arg): *Coccinella vofasciata*; ► druh berušky, která při dotyku vylučuje smrdutý sekret, (MM).

varado, m. (1) (Chile): osoba, která nemá stálé zaměstnání; (2) **andar** ~ (Chil, Per): kráčet často, bez konkrétního odhadu; (AM).

varado, -da, adj. • (3) (Chil): nezaměstnaný; (4) (Hond, Mex, Nik): hamižný; (5) **andar (estar)** ~¹ (Arg): nemít prostředky na dokončení projektu, obchodu, apod.; (6) **andar (estar)** ~²: nemít dostatek peněz na dopravu, cestování; (MM).

varas, f., pl. (1) **estar uno cortando** ~ (střAm): být myšlenkami jinde; (AM).

varayoc, m. (1) (Per): panovačná osoba v domorodých společenstvech; (AM).

varazón, f. • (2) (Chil): množství věcí; (AM). • (3) (Kol, Kub, Mex): souprava tyčí nebo i kopí, holí; (MM).

vare, m. (1) (Ekv): výsměch, posměch, podvod, oklamání; (AM).

varear, tr. (1) (Arg, Urug, Bol, Per): trénovat koně za účelem udržení jeho dobré kondice; (RAE, AM). • (2) (Mex): měřit v yardech (91, 4 cm) nebo v metrech; (MM).

vareo, m. • (2) (Mex): mlácení fazole a jiné luštěniny holí; ► k oddělení semene od lusku; (MM).

varete, m. (1) (Kost): otok, boule; (AM). • (2) (Kost): odlišně zbarvený pruh tkaniny než je celá látka; (MM).

vari, m. (1) (Chil, Per): krahujec popelavý; ► pták, který pochází z And a většinou je popelavé barvy; v závislosti na věku nebo pohlaví se barva může lišit*; (2) (Mec): *cordia alba*; ► strom, který patří mezi medonosné dřeviny; dřevo se využívá ve stavebnictví*; (MM).

variante, m/f. (1) (Kol): o cestě: zkratka; (AM, MM).

varilla, f., i pl. • (5) (Ven): zkouška koňské síly; ► aby se zjistilo, který je nejobratnější; (6) (Ven): nepříjemnost, otrava, obtíž, viz: *vaina*; (7) (Mex): souhrn zboží podomního obchodníka; (8) pl. (Kol): tetanus; ► vážná nemoc, proti které se očkuje již v dětství; (9) **dar (regar) uno una** ~ (Portor): bavit se, zabavit se; (AM). • (10) (Arg, Chil): *Adesmia arborea*; ► ostnatý keř, který se vyskytuje především v Chile; (11) (Hond): dlouhá a tenká kláda; (12) (Mex): *Varilla mexicana*; ► druh mexické rostliny; (13) **echar ~s** (Ven): dělat narážky, napadat někoho; (MM).

varillar, tr. (1) (Ven): trénovat koně; (AM).

varillero, -ra, adj. (1) (Ven): o koních: vycvičený, vytrénovaný; (2) (Portor): domýšlivý, ješitný; (AM). • (3) (Portor): tvářící se statečně nebo velmi vtipně; (MM).

varillero, m. (1) (Mex): podomní obchodník; (MM).

varital, m. (1) (Portor): společný název pro několik druhů stromů a rostlin; (MM).

variticas, f., pl. (1) (Ven): o osobě: otočky, otáčení kolem své vlastní osy; (AM).

varón, m. (1) (Chil, Mex): dlouhé, silné a tvrdé poleno; (AM, MM).

varsonia, f. (← *watsonia*) (1) (Kol): *Warsonia rosea*; ► dekorativní rostlina; (MM).

vascuencia, f. (1) (Kol): nesmysl, pošetilost, hloupost, viz též: *vacuencia*; (AM).

vaso, m. • (2) (Dom): rozdělení pastviny; ■ Var: *vaso de potrero*; (AM). • (3) (Kol): hrneček, šálek; ► vyrobený z kůry stromu, která se podobá dýni*; (MM, DA).

vastagosa, f. (1) (Kol): plavidlo vytvořené z bambusových rostlin; (AM).

vatio, m. (← angl. *watt*) (1) (Am): watt; ► jednotka výkonu; (MM).

vauván, m. (1) (Chil): chilský laurel; ► strom podobný bobkovému listu; má lehké dřevo a je národním stromem Chile a Argentiny; (MM).

vecindad, f. (1) (Mex): sousedský dvůr; (MM).

vega, f. (1) (Chil, Ekv): mokřina, bažina; (2) (Kub, Ven, Portor): půda osetá tabákem; (RAE, MM). • (3) (Mex): vlhká a úrodná půda; (4) (Mex: Tabasco): rovná půda, která se nachází blízko břehů řek a obvykle se zavlažuje, aby se zde mohl pěstovat tabák; (MM).

veguerío, m. (1) (Kub): místo, kde se čteně vyskytují bažiny a mokřiny; (2) vesnička tvořená chalupami rolníků nebo pěstitelů tabáku; (AM).

veguero, m. • (2) (Arg): kvalitní kubánský tabák; (3) kubánský doutník; (4) (Kub, Portor): majitel nebo pěstitel tabákové plantáže; (5) (Kub): obyvatel tabákové plantáže v oblasti Vuelta Abajo; ► hlavní zdroj tabáku pro obyvatele Havany; (MM).

veinte, m. • (2) (Chil, Mex): stříbrná nebo měděná mince v hodnotě dvaceti centimů; ► chilská mince je vyrobena ze stříbra a nazývá se *chaucha*; (AM).

veinticinco, m. (1) (Pan): speciální pojmenování majoránky; (AM).

vejaminoso, -sa, adj. (1) (Per, Portor): ponižující, urážlivý; (AM).

vejarano, -na, adj. (1) (Arg, Ekv, Mex, Ven): stařecký, kmetský, sedmdesátiletý; (AM).

vejerano, -na, adj. (1) (Kub, Mex): viz: *vejarano*, -na; (AM, MM).

vejigante, m. (1) (Portor): kostým, který představuje jakoukoli vtípnou postavu; ► jako zbraň má vak, kterým bije muže, kteří ho pronásledují; (AM).

vejigón, m. (1) (Kol): infekční nemoc dobytka; ► způsobuje ji bakterie *chaveau*; (AM).

vela, f. (1) (střAm, Dom): smuteční hostina; (2) (Mex): napomenutí, pokárání; (3) **aguantar la ~¹** (Kub, Mex): vystát někoho; (4) **aguantar la ~²** (Kub): muset dlouho čekat na někoho; (5) **decirle a uno hasta ~ verde** (Ekv, Per): hodně někomu vyhubovat; (6) **hacer fuerza de ~s** (Chil): pustit se do realizace něčeho; (7) **muchos cabitos de ~ hacen un cirio pascual** (Per, Portor, Mex): snažit se vytrvale něčeho dosáhnout, ale neuspět; (AM, MM). • (8) (Arg): otrava, obtíž; (9) (Pan): tzv. „svíčkový strom“; ► *árbol de vela, candle tree*; jedná se o beztrnný strom, který má 30 -130 cm dlouhé, ale jen 2,5 cm silné plody; ► hladké a voskovité, vypadají jako ručně zhotovené svíce*; (10) **¡qué ~!**: to je ale otrava!; (11) **aguantar la ~³**: být obtěžován druhou osobou; (12) **aguantar la ~⁴** (Kub, Mex): vytrpět si narážky a napadání; (MM).

velacho, m. (1) (střAm): stánek, trafika; (AM).

velador, -ra, m/f. (1) m. (Andy, Chil, Kan, Kost, Arg, Per, Ven, Mex): noční stolek; (RAE, AM, MM) • (7) m. (Mex): cylindr, koule na lampu; (AM). • (8) f. (Mex): svíčka, která je vždy zapálena u oltáře; (MM).

velar, tr. • (2) (Kol, Ekv, Dom, Mex, Nik): prosit pohledem s určitým očarováním; (3) (Guat): lepit; (AM, MM).

velay, citosl. [Š: *vedlo ahí*] (1) (Arg, Bol, Kol, Chil, Urug): támhle je!, tam je!, viz též: *veley*; ► někdy se pouze používá k vyjádření podpory určitého skutku nebo výroku; (MM).

velejero, -ra, m. (1) (Kol: Riohacha): zlomyslný, škodolibý a jízlivý člověk; (AM).

velero, m. (1) (Kol): nádoba, do které se namáčí knot při výrobě svíček; (2) (Chil): dřevěný svícen; (MM).

veletería, f. [Š: *veleta*] (1) (Chil): nestálost, vrtkavost; (MM).

veley, citosl. (1) (Chile): podívejte!, tady je!, tudy přijde! (2) **¡~ no!**: nevidíte!; (3) **~ ta**: dívejte se!, podívejte se na to!; (AM).

velón, -na, adj. (1) (Kol, Ekv, Dom): o osobě: prosící pohledem; (2) (střAm): podvodnický, gaunerský; (3) m. (Chil, Per): velká svíce; (4) (Mex): svíce kónického tvaru vyrobená z parafínu nebo loje; (5) **más se aproxima el ~ que el dueño de la olla** (Kol, Ekv): o osobě: umíněně obhajuje něco, na co nemá právo; (AM).

velón, -na, m/f. (1) (střAm): vyžírka, příživník; (2) (Chil, Mex): krátká a široká svíčka; (MM).

velorio, m. (1) (Antil, Arg, Ekv): málo navštěvovaná a málo živá slavnost; (2) (Ven): krčma, putyka, hospůdka; krámek; (3) **¡~!** (Arg, Kol): ale jdi ty!, no tak!; (4) **¿~s a mí?**: s tímhle jdeš na mě?; (5) **creer, o no creer en ~s** (Kub, Portor): (ne)věřit báchorkám a lžím; (6) **ver ~** (Bol): mít vidiny; (AM). • (7) (Am): smuteční hostina; ► v životě venkovanů má speciální slavnostní význam a je doprovázená modlitbami, besedou, konzumací pokrmů a popíjením nápojů; (8) **~ de angelito**: smuteční hostina pro zesnulé děti; ► útěcha rodičů, kteří mají jako svého ochránce anděla strážného; (MM).

vellón, m. • (2) (Portor): mince v hodnotě deseti centimů; (AM).

vellonera, f. (1) (Portor, Dom): jukebox; (RR, AM).

venada, f. • (2) **estar pariendo la ~** (Guat): o slunci: pálit, pražit; (AM).

venadear, tr. • (3) (Guat): zabít někoho na opuštěném místě; (4) lovit zvěř; (AM).

venadillo, m. (1) (Kol): duh luskovitého stromu; (2) (Mex): mahagon honduraský, svítenie honduraská; ► druh mahagonu z Mexika, který dorůstá do výšky 20 – 45 m a průměr kmene je do 2 m; poskytuje mahagonové dřevo; (3) (Par): srnec paraguajský, srnec pocházející z Paraguaye; (MM).

venadito, m. (1) (Chil): puď; ► malý srnec, který pochází z Chile*; (MM).

venado, m. • (3) (Ekv): pašeráctví, pašování; (4) (Ven: Trujillo): omáčka z mletého chili, sezamu a mléka; ► má kašovitou konzistenci a dochucuje se s ní maso; (5) **hacerse el ~** (Guat): dělat ze sebe hlupáka; (6) **pintar el ~** (Mex): chodit za školu; (7) **correr ~** (Guat): viz: *pintar el ~*; (AM). • (8) (Am): společné pojmenování pro více druhů srnců/jelenů; (9) (Kub): vyčíněná jelenná kůže, která je připravená k výrobě obuvi; (10) prostitut, gigolo; (MM).

vencerse, zvrat. (1) (Chil, Arg, Par, Urug): opotřebovat se; př.: *la llave está vencida*; (AM, MM).

vendaje, m. (1) (Bol, Kan, Kol, Ekv, Hond, Nik, Kost, Per, Venez): přídavek; (2) (Salv, Kol): to, co prodejce přidá navíc; (RAE, AM). • (3) (Kol): o prodáváči: pověření k prodávání doporučeného zboží; (MM).

venduta, f. (2) (Kub, Dom: Cibao): zelinářství; (RAE, AM). • (3) (Kol, Kub, Guat, Ven, Mex): trh; vetešnictví; výprodej; (4) (Portor): zrádný prodej; (AM, MM). • (5) (Kub, Dom): o obchodu: potraviny ; (MM).

venezolanismo, m. (1) (Am): španělský výraz používaný ve Venezuele; (MM).

venia, f. (1) (Am): salutování; ► vojenský pozdrav; (MM).

venta, f. (1) (Chil): stánek s občerstvením a pitím, který bývá na společenských akcích; (2) (Dom): o obchodu: potraviny; (AM). • (3) (Mex): obecně: stánek, obchod; (4) železo, kterým se značkuje dobytek; (MM).

ventaja, f. (1) (Portor): sladkost z pšeničné mouky a medu/cukru; (AM). • (2) (Arg, Chil, Urug): zisk, prospěch z obchodu; př.: *la venta de pan deja buen ventaja*; (3) (Portor): obecně: užitek, prospěch, zisk; (MM).

ventajear, tr. • (3) (Arg, Kol, Guat, Urug): využít někoho z důvodu obchodu nebo jiné činnosti; (MM).

ventajero, -ra, adj. • (2) (Arg, Chile, Portor, Urug, Mex): mazaný, vychytralý; (AM, MM).

ventajoso, -sa, adj. (1) (Kol, Guat, Mex, Venez, Hond, Nik): lichvářský, prospěchářský; (AM, MM).

ventana, f. • (3) (Kol, Ven): trhlina v hustém stromoví nebo v pralese; (MM).

venteadado, -da, adj. (1) (Per): přehnaně domýšlivý; (AM).

ventear, tr., i zvrat. • (4) tr. (Kol, Portor): foukat, rozdmýchat, ovanout; (5) zvrat. (Kol, Ekv, Per, Portor): stát se nafoukaným/ješitným/domýšlivým; (6) (Arg, Chil, Per, Portor): o osobě: procházet se dlouho venku; (AM). • (7) tr. (Arg, Par): zastrašit svého spoluhráče nebo účastníka závodu; (8) předběhnout závodníka, zbavit se pronásledovatele; (MM).

venticuatrino, adj. (1) (Per): ničemný, zhýralý, zkažený, propadlý neřesti; (AM).

ventolín, m. • (2) (Kol: Riohacha): půda; (3) okno nebo otvor, kterým vstupuje světlo a proudí vzduch; (AM).

ventolina, f., hovor. (1) (Arg, Urug, Chil, Mex): nárazy větru různé síly; (RAE, MM).

ventorrillo, m. (1) (Kol, Portor, Ven, Antil, Mex): malý obchůdek; krádek; (AM, MM).

ventorro, m. (1) (Portor): viz: *ventorrillo*; (AM).

ventura, f. (1) (Mex): salašník západní; ► pták, který se vyskytuje na náhorních plošinách Mexika; (2) (Portor): letkolusk mámivý; ► luskovitý strom, který roste na Antilách; jeho kůra obsahuje tříslovinu a jed piscidin; domomorodci kůru roztepávají a předhazují rybám do vody, aby se jí omámily a daly se pak snáze chytit; (MM).

venturero, -ra, adj. (1) (Mex): o sklizni: mimosezónní; (2) dočasný, příležitostný; (MM).

venturosa, f. (1) (Kol, Ven): pojmenování pro několik rostlin druhu *Lantana*, mezi něž také patří např. libora měňavá; tyto rostliny se využívají v medicíně; (MM).

ver, tr. • (7) **de por ~** (Chil): čistě ze zábavy; (8) **en ~emos** (Kol, Kost, Chil, Mex, Per, Portor, Dom, Urug): uvidíme; ► říká se, aby se vyjádřilo, že je na řešení určité situace

ještě čas; **(9) por** ~ (Antil): ze zábavy, ze srandy; př.: *no te ofendas, que lo dije por ver*; (AM). • **(10) si te vi (te he visto), no me acuerdo** (Am): nesplnil jsi, co jsi slíbil; (MM).

vera, f. **(1)** (Kol, Ven): strom podobný stromu *guayaco* (*Guayacum arboreum*); • **(2)** (Kub): *Antirrhoea granulata*; ► strom čeledi mořenovitých, z jehož dřeva se vyrábí tyče; (MM).

verada, f. **(1)** (Ven, Hond, Nik, Kost, Pan, Kuba, Kol, Ekv, Peru, Bol, Arg): stéblo *Gynerium sagittatum*; ► mohutná tráva, která dorůstá až 10 m; není tak silná jako bambus, ale přesto se používá pro méně namáhané konstrukce; (AM, DA).

veragua, f. **(1)** (Pan): plíseň, která se vytvoří na oblečení kvůli vlhkosti; (AM).

veraguarse, zvrat. **(1)** (střAm, Kol, Pan): zplsnivět; (AM).

veralca, f. **(1)** (Chil): srst lamy guanako, která se používá jako příkrývka nebo koberec; (MM).

veranillo, m. **(1)** ~ **de San Juan**, m. (StřAm, Arg, Par): krátké období tepla nebo sucha, které v Jižní Americe přichází koncem června; (RAE, MM) • **(3)** (střAm): období bez dešťů; (MM).

verano, m. • **(3)** (Ekv, Mex: Tabasco): období sucha a velkého horka; **(4)** (Mex: Sonora): pěstování melounů na plantážích blízko řek; (MM).

verbena, f. **(1)** (Am): pojmenování pro několik léčivých bylin, které jsou z různých čeledí a řádů; • **(2)** ~ **negra** (Kol): čistosporyš kajenský; ► 1,5 m vysoký keř s modrými nebo modrofialovými květy; plod je malý a černý; (DA).

verbo, m. **(1)** (Ven): něco neohraničeného, neurčitého; **(2)** ~ **de mujeres**: skupina žen; **(3)** ~ **de ganado**: stádo dobytka; **(4)** ~ **de hombres**: skupina mužů různého věku i různé společenské třídy; př.: *ingresará en las filas todo verbo de hombres*; (AM).

verdad buena, citosl. **(1)** (Mex: Guanajato): druh přísahy; ► ujištění o určité věci nebo určitém faktu; (AM).

verde, m. • **(11)** (Portor): venkov; ► v kontrastu s vesnicí nebo městem; **(12)** (Arg): pastvina, pastva; **(13) tomar un** ~ (Arg, Urug): pít maté; ► jihoamerický nápoj z cesmíny, má povzbuzující účinky; **(14)** ~ **pistache** (Kol): modrá skalice; ► síran měďnatý; patří k nejběžnějším sloučeninám mědi, která v bezvodném stavu tvoří bílý prášek (po přidání vody zmodrá); **(15)** ~ **viche** (Kol): světle zelená barva; (AM). • **(16)** (Arg): salát; **(17)** (Mex, Portor): pole; venkov; **(18)** ~ **nilo** (Arg, Mex): světle zelená barva, viz též: *verde viche*; (MM).

verdear, intr. **(1)** (Arg, Urug): popíjet jihoamerický nápoj maté, viz též: *tomar un verde*; **(2)** (Urug, Arg): nechat napást zvířata; (AM, MM).

verdín, m. **(1)** (střAm, Mex): stěhovavý pták, který je zbarvený do zelena a je samotář; velmi užitečný v zemědělství, protože požírá škodlivý hmyz; (MM).

verdino, m. **(1)** (Guat): pták, který pochází z Guatemaly a má silný, široký zobák kónického tvaru; (MM).

verdón, -na, adj. **(1)** (Arg): nazelenalý, zelenavý; (AM). • **(2)** (Arg): o ovoci: nezralý; **(3)** modřina, opuchlina; (MM).

verdoso, m. **(1)** (Portor): tangara portorická; ► malý pták, který patří mezi endemické druhy ptáků*; (MM).

verdugo, adj/subst. • **(3)** adj. (Kub): o hovězím dobytku: kaštanově a rudohnědě žíhaný; (AM). • **(4)** (Mex): běžné pojmenování několika druhů ptáku, především pak *Lanius ludovicianus*; ► ůhýk americký, který požírá malý hmyz a malý plaz; (MM).

verdugón, m. • **(2)** (Bol): dírka na oblečení; (AM).

vereco, -ca, adj., slavn. **(1)** (Guat): šilhavý; (AM).

vereda, f. • **(3)** (Mex): pěšinka ve vlasech; (MM).

veredón, m. **(1)** (Arg): velmi široký chodník; (AM).

vergajeada, f. **(1)** (Ekv): výprask; (AM).

vergajear, tr. **(1)** (Ekv): dát výprask; (AM).

vergajo, m. **(1)** (Ven, Kol): nestyda, nemrava, hamižník, osoba hodná opovržení; (RR, MM). • **(2)** (Kub): liána; (MM).

vergonzante, m. **(1)** (Per): stydlivý člověk; (MM).

vergonzosa, f. (1) (Arg, Kub, Mex): citlivka stydlivá; ► tropická rostlina, která při dotyku svine své listy; citlivost na dotyk je však závislá na stáří rostliny; ► u starší rostliny je citlivost menší; ■ Syn: *tenvergüenza*; (MM).

verguiza, f. (1) (Ekv): viz: *vergajeada*; (AM).

veri, m. (1) (Chil): mastnota a nečistota, která se odstraňuje z vlny; (2) mastná špína na těle; (3) první voda z namočených luštěnin; (MM).

verija, f. • (3) (Arg, Chil, Mex, Nik, Par, Urug): koňská slabina; ► třísko; (4) obecně: třísko; (MM).

verijón, -na, adj. (1) (Mex): líný, lenivý; (AM).

veringo, -ga, adj/subst. (1) adj. (Kol): nahý; (AM). • (2) m. (Kol): říční bezšupinatá ryba, která má načernalé zbarvení, válcovitý tvar a pochází z Chile; (MM).

veringuearse, zvrát. (1) (Kol): svléci se; (AM).

vermenear, intr. [Š: *verbenear*] (1) (Portor): o vodě: hemžit se červy a larvami; (AM).

vermudera, f. (1) (Kol): sapan nejkrásnější, sapan nádherný; ► endemická rostlina tropické části Ameriky; jedná se o keř nebo také malý strom, který dorůstá výšky až 3 m a má oranžovočervené květy*; (MM).

vermut, f. (1) (Arg, Chil, Par, Urug): představení; ► divadelní, cirkusové nebo promítání v kině, které se pořádá večer po setmění; • (2) **tanda** ~ (Ekv): divadelní představení, které se koná ráno; (MM).

verolís, m. • (2) (Kost): druh velmi tenkého, tvrdého a hladkého rákosu; (AM).

verraco, -ca, adj/subst. • (8) adj. (Per): blond s modrýma očima; ► užívá se jen v některých oblastech Peru; (9) m. (Kol): beran, skopec; (10) (Kub): divoké prase; (11) **estar el ~ en la yuca** (Kub): být v klidu, mít pohodlí; (AM). • (12) m. (Kol): kozlí zápach; (13) (Kub): ryba, která má malý žaberní otvor; (14) adj. (Kub, Mex): o člověku: zlobivý a vulgární; (15) despekt. (Mex: Tabasco): pasácký; (MM).

verraquera, f. • (2) (Kub): opice, opilost; (AM).

verraquero, -ra, adj. (1) (Kub): o psovi: cvičený k lovu divokých prasat; (MM).

verriondo, -da, adj. (1) (Mex): viz: *virriondo*; (MM).

verruga, f. (1) (střAm): výhodná koupě, výhoda, privilegium; (2) pokladnička; (AM).

verrugato, m. (1) (Kub): antilská ryba, která v Jižní Americe patří k významným pokrmům; (MM).

versación, f. (1) (Arg): zručnost, dovednost; (AM).

versada, f. (1) (Arg, Guat, Per, Portor, Chil, Urug): básnická sbírka, veršovaný celek; ■ Var: *verseada*; (RR, AM, MM).

versar, intr. (1) (Kub, Portor): veršovat, skládat verše, přebásnit; (2) ~se a **alguno** (Mex): vysmát se někomu; (AM). • (3) venk. (Kub): mluvit, řečnit, mít proslov; (4) (Mex): oklamat, ošidit, podvést; vtípkovat; (5) servírovat na stůl kávu nebo jiný nápoj; (6) (Portor): ne příliš zdařile veršovat; (MM).

verseada, f., venk. (1) (Arg): viz: *versada*; (MM).

versear, tr. (1) (Arg): skládat verše, viz též: *versar*; (MM).

verso, m. • (2) **echar** ~ (Mex, Ven): neustále něco mluvit; (AM).

vertedero, m. (1) (Arg): svah, sráz; (MM).

vertiente, f. (1) (Arg, Kol, Chil, Mex, Par, Urug): pramen; (AM, MM).

vestidero, m. (1) (Ekv): šatník, šatna; (AM).

vestón, m. (1) (Chil): sako, kabátek, bunda; (MM).

veta, f. • (2) (Per): výpar plynů z půdy bohaté na rudu; ► výraz se používá především mezi horníky; (AM).

vetar, tr. (1) (Am): zakázat, zabránit, vetovat; (AM).

veteada, f. (1) (Ekv): výprask; (AM).

vetear, tr. (1) (Ekv): šlehat bičem, mlátit řetězem; (AM).

veterano, m., slavn. (1) (Chil, Mex): stařec; • (2) (Nik): *Nicteria americana*; ► pták s dlouhýma nohama, který žije na březích jezer; (3) (Portor): *Habropyga melpada*; ► šedožlutý pták s červenými skvrnami na obličejí a dalších částech těla; (MM).

vetiver, m. (1) (Mex): vousatka nardová, vousatice; ► rostlina, která má aromatické kořeny a ty slouží k uchovávaní vůně prádla a také proti hmyzu; (MM).

vetiza, f. (1) (Ekv): viz: *veteada*; (AM).

vetoso, -sa, adj. (1) (Per): říká se o půdě bohaté na rudy, ze které se uvolňují plynné látky; (AM).

vetulio, -lia, adj/subst. (1) (Ekv): starý, zesláblý; stařec; (AM).

vez, f. • (4) *cada ~* (Arg, Kol, Per, Portor, Mex, Par): den ode dne, pokaždé, vždy; př.: *te ponés cada vez más feo*; (5) *entre veces* (Pan): někdy; (AM, MM).

vía, f. • (2) *llegar a las ~s del hecho* (Am): zmírnit, potlačit, zastavit; ► diskuzi nebo hádku plnou násilí a rán; (MM).

viajao, m., vulg. (1) (Kol): přeprava nákladu z jednoho místa na druhé; (AM).

viajazo, m. (1) (Kost): mračení, šklebení; (2) rána pěstí; bodná rána dýkou; (3) (Kost, Mex, Ven): facka; šlehnutí (bičem); (AM, MM).

viaje, m. (8) *de (un) ~* (Ekv; Kost, Kol, Dom, Arg, Mex, Portor): najednou, náraz, ihned, naplno; naprostý, úplný, celkový; (RR, AM, MM) • (10) (střAm): napomenutí, pokárání, př.: *me echó un viaje*; (11) *hacer ~¹* (Guat): jíst hltavě; (12) *hacer ~²*: věnovat se oddaně něčemu; (AM). • (13) *repitió lo mismo cuatro ~s* (Portor, Ven): opakoval to samé čtyřikrát; (14) *~ redondo* (Am): cesta tam i zpět; (15) *echar un ~ a alguien* (střAm): vyčítat někomu něco; (MM).

viajero, -ra, m/f. • (2) (Chil): sluha, který pochází z malé farmy a má za úkol jezdit na koni do města na nákupy; (3) **¡viajeros somos!** (Ekv): pozor!, dejte pozor! ; ► vyjádření ohrožení, hrozby; (AM).

vianda, f. • (3) (Arg, Urug, Chil, Par): koš na studené pokrmy, krabice na jídlo, dortová forma; (AM, MM).

viandante, m. (1) (Am): chodec, kolemjdoucí; (MM).

viaraza, f. • (2) (Guat, Arg, Kol, Urug): hněv, zuřivost, zlost; (AM, MM). • (3) **darle uno a la ~, estar con la ~** (Arg): být naštvaný, podrážděný, rozčilený; (MM).

víbora, f. • (4) *~ que sale al camino, es para que la maten* (Arg): o závistivém člověku: pronásleduje ho nebezpečí; ► byly odhaleny jeho neřesti, zlozvyky; (AM). • (5) **matar la ~ en viernes** (Mex): mít hodně štěstí; (MM).

viborana, f. (1) (střAm): společné pojmenování rostlin, jejichž stonk obsahuje mléčnou šťávu; patří mezi ně např. klejicha kurasavská; (MM).

vicaria, f. (1) (Kub, Mex): barvínek růžový; ► zahradní rostlina, která má růžové, bílorůžové nebo fialovorůžové květy; jedná se o velmi jedovatou rostlinu; (MM).

vicio, m. • (2) *de ~¹* (Arg, Kol, Par): bezdůvodně, bez udání důvodu, nepochopitelně; př.: *me pegó de vicio*; (3) *de ~²*: lenošivý, nečinný, nezaměstnaný; př.: *no quiero estar de vicio*; (MM).

vicios, m., pl., venk. (1) (Arg, Urug): zábava, potěšení, požitek; ► kouření, popíjení maté, vsázení, dostihy apod.; př.: *no tengo para los vicios; deme algo para los vicios*; (MM).

victimar, tr. (1) (Am): zranit, zbit, ublížit; zabít ; (MM).

victimario, m. (1) (Am): násilník, agresor, útočník; vrahoun; (MM).

victoria, f. • (2) (Kol): dýně; (3) (Kub): silná bavlněná látka, která slouží k výrobě obuvi; (MM).

vichaco, m. (1) (Ven): míra, která slouží k určení váhy kakaa a rovná se 27 librám; při vážení kávy se rovná 28 librám a u kukuřice 30 librám; (AM).

vichadero, -ra, adj/subst. • (3) m. (Arg): strážní věž, která se obvykle nacházela ve vesnicích blízko pamp a plání; (AM).

vichador, m. (← *vichar*) (1) (Arg, Urug): špión, špeh, vyzvědač; (MM).

vichar, tr. (← port. *vigiar*) (1) (Arg, Urug): špehovat, číhat; rozeznávat, uvidět; (MM).

viche, adj. (1) (Kol): o vinné révě, olivovníku a dalších rostlinách: nezralý; (AM). • (2) (Kol): o zvířatech, rostlinách nebo o nějaké události: nevyvinutý, nedospělý; vzdálený ■ Var: *biche*; (3) (Mex): holý, holohlavý; (MM).

vichear, tr. (1) (Arg): špehovat; (MM).

vichenzo, -za, adj. (1) (Arg): hloupý, darebácký; (AM).

vichi, m. (← kič.) (1) (Per): jílovitá nádoba se širokým hrdlem; (AM).

vichoco, -ca, adj. (1) (Arg, Chil): neužitečný, neschopný (práce); (AM). • (2) viz: *bichoco*; (MM).

vida, f. • (6) **en ~** (Kost): úplně; ► používá se u adjektiv jako zelený a syrový, aby se vyjádřil absolutní stupeň dané vlastnosti; př.: *la fruta está verde en vida*; *la carne está cruda en vida*; (AM). • (7) (Chil): wira wira; ► bylina, která slouží k lékařským účelům a roste v horách Peru*; (8) (Kub): *Thuya ortusa*; ► jehličnatý strom, který má tvrdé dřevo; (MM).

vidala, f. (1) (Arg): místní koleda; (2) (Arg: Santiago de Estero): tanec *vidala*; (AM).

vidalita, f. (1) (Arg, Bol, Urug, Chil): lidová píseň; ► obvykle milostná a smutná, doprovázená na kytaru; (RAE, AM).

video-tape, m. (← angl.) • (2) (Am): videopáska, videokazeta; ► slouží k zachycení zvuku a obrazu v televizi; (MM).

viditay, citosl. (← kič.) (1) (szArg): drahoušku!, zlatičko!, miláčku!; (MM).

vidoquín, m. (1) (Chil): speciální druh brambory; ► na první pohled připomíná českou bramboru, ale při rozkrojení má o něco bělejší barvu a také tvar má spíše ovalný až hranatý; (MM).

vidornia, f. (1) (Ven): viz: *vidorria*; (AM).

vidorria, f., despekt. • (3) (Arg): bohémský, veselý, požitkářský život; ■ Var: *vidurria*; (AM).

vidriera, f. • (3) (Arg, Kub, Chil, Mex, Par, Urug): výloha obchodu; (MM).

vidrio, m. (1) (Arg): láhev od alkoholického nápoje; (2) (Kub, Portor): pilea; ► bylina s drobnými květy, která roste v tropické oblasti JV Asie; (3) slang. (Mex): oko; (4) **industria del ~** (Arg): opilost, opice; (MM).

vidurria, viz: *vidorria*

viejera, f. (1) [Š: *vejez*] (Ar, Nav, Portor, Ven): stáří; (RAE, MM).

viejo, -ja, adj/subst. • (4) adj/subst. (Portor; Mex, Kost, Urug, Arg, Kub, Guat, Kol, Chil): starý, stará; ► způsob jak se oslovují manželé, partneři či milenci na venkově, i když se jedná o mladé lidi; (RR, MM) • (8) f. (Chil): prskavka, ohňostroj; (9) (Chil: Chiloé): petarda; (10) (Mex): nedopalek doutníku; (11) (Ven): pečený banán, který se poté ještě smaží na vepřovém sádle; (12) (Kub): poslední tah ve hře; (13) **hacer viejas** (stfAm): dělat žabky; ► házet placaté kamínky tak, aby se odrážely od hladiny a skákaly; (14) **hacer la ~** (Guat): předstírat nemoc; (15) **matar la ~** (Kub, Portor): ukojit své chutě a touhy; (16) **irse ~**; **levárselo ~** (Mex): dosáhnout něčeho, co si přejeme, bez překážky a bez většího úsilí; (AM). • (17) f. (Kub, Portor): velký hlad; (18) (Mex): žertovné pojmenování vojákovy manželky; (19) ~ **de(l) agua**, (Arg, Par, Urug): palorikárie vetchá; ► ryba, která má tělo pokryté kostěnými štíty a ty obvykle jsou hladké nebo také naježené; dorůstá až 30 cm a vyskytuje se v ústí řeky Platy a také na pobřeží Argentiny*; (20) m/f. (Mex): druh kaktusu, který má bodliny a šedivé štětinky; (21) **derecho ~** (Arg, Urug): bez uvažování, bez rozjímání; př.: *me vio y derecho viejo me pidió que le pagara*; (22) **el que va para ~, va para pendejo** (Mex): stáří snižuje duševní schopnost; (MM).

viejón, -na, adj. (1) (Arg, Kol, Mex, Urug): starý, zestárlý; (MM).

viejota, f. (1) (Kol): velký had s velkou hlavou, který se plazí ve větvích stromů; (MM).

viento, m. • (5) (Pan, Portor): bolest při revmatismu; (6) ~ **huracanado** (Arg): kordilerský vítr, který přináší sněhové a dešťové přeháňky; (7) venk. ~ **con sangre** (Portor, Dom): velká bolest, u které je těžké najít přesné místo vzniku; (8) venk. ~ **colado** (Kost): kolika; (9) ~ **de agua** (Kol, Portor, Dom): vítr, který přináší déšť; (10) **hacer el ~** (Mex): způsobit malou škodu; (11) **tomar ~** (Chil, Portor): udržet papírového draka ve vzduchu; (AM). • (12) (Kol): šnůrka nebo provázek, za který se drží papírový drak; (13) ~ **platanero** (Kub): silný vítr, který poráží banánovníky; (MM).

vientre, m. (1) **por ~ y lomo** (Chil): ze strany otce i matky; (AM).

viernes, m., fam. • (2) **estar ~** (Mex): být starý; (3) **no ayunarle a uno los ~** (Chil): nevěřit někomu, co říká; mít na něho špatný názor; (AM).

vigo, m. (1) (Hond): náplast, obklad, obvaz; (AM).

vijúa, f. (1) (Kol): sůl kamenná; (AM).

vilca, f. (← aim. *willca*) • (3) (Per): zastřešená chodba; (AM).

vilela, m. (1) (Arg): indiánský kmen, který obývá severní část Argentiny blízko řeky Bermejo; ► mluví jazykem *tomocoté*; (MM).

vilordo, -da, adj. (1) **estar** ~ (Portor): být užaslý/udivený/ohromený/uchvácený; (AM).

vilote, m. (1) (Arg): zbabělec; (MM).

vilque, m. (← kič. *huirqui*, *wirki*, „džbán se širokým hrdlem“) (1) (Arg): velká nádoba, která se používá k propírání kukuřice nebo pšenice; ■ Var: *bilque*, *huillqui*, *virque*; (AM).

villalba, f. (1) **ser uno de** ~ (Portor): být drzý/arogantní/nestydatý; (AM).

villano, m. (← angl. *villain*) (1) (Am): padouch, zloduch; ► představitel divadelní hry, filmová postava nebo televizní postava; (MM).

villarán, m. (1) (Portor): tanec *jíbaro*; ► typický portorický tanec, který tančilo šest lidí (tři ženy a tři muži), kteří stáli naproti sebe; jednalo se o tanec převážně veselý; (AM).

villero, m. (1) (Portor): klobouk vyrobený ze slámy a balzového dřeva; ► nejměkčí a nejlehčí dřevo ze všech dřevin; (MM).

villero, adj. (1) (Portor): o ceně slaměného klobouku: desetcentimový, *vellón* (stará španělská měděná mince); (AM).

villorisco, m. (1) **hacer** ~ (Dom): dělat zázraky; (AM).

vinagrera, f. • (2) (Arg, Bol, Kol, Ekv, Chil, Per, Kub): překyselení žaludku; (AM, MM). • (3) (Kub, Mex, Portor): běžné pojmenování několika rostlin, které se vyskytují na Kubě, v Mexiku a také v Portoriku; (MM).

vinagrilla, f. (1) (Kub): druh divoce rostoucí rostliny; viz též: *vinagrillo*; (MM).

vinagrillo, m. • (3) (Mex): *Thelyphonus giganteus*; ► druh velkého škorpióna, který vydechuje kyselé páchnoucí vzduch; (MM).

vinapón, m. (1) (Per): druh piva, které se vyrábí z kukuřice; (AM).

vinca, f. (1) (Mex): opuncie; ■ Var: *nopal*; (2) barvínek menší; ► listnatý a stále zelený keř, který je plazivý a kvete světle modře; (MM).

vincha, f. (← arauc. nebo kič. *huincha*) • (2) (Arg, Bol, Kol, Ekv, Per, Urug): stuha do vlasů, stužka; ■ Var: *bincha*, *güincha*, *huincha*, *uíncha* (AM).

vinchuca, f. (1) (Chil): šipka, která slouží k házení na terč; (AM). • (2) (szArg, Chil): *Conorhynus infestans*; ► noční hmyz, který má kolem 2 cm, černá křídla a saje krev; kousnutí je velmi bolestivé a přenáší se tak Chagasova nemoc, často známá jako Americká trypanosomóza; (MM).

vinel, m. (1) (Per): pojmenování listů stromu *Prosopis ruscifolia*; ► strom z ostny a luskovitými plody a zároveň se tak označují listy koky; (AM). • (2) (Per): listy stromu *vinel*, které slouží jako náhrada listů koky; (MM).

vinería, f. (1) (Arg, Bol, Chil, Per, Urug): vinárna, vinný sklípek, vinotéka; (AM, MM).

vino, m. • (3) **palma de** ~ (Kol): palma kokosová; (4) ~ **de campanilla** (Mex): ne příliš kvalitní nápoj, který se vyrábí z agáve; (5) ~ **de chorrera**: alkoholický nápoj z agáve; (MM).

vinotería, f. (1) (střAm): viz: *vinería*; (AM).

vinotinto, m. (1) (Ven): pták rodu *Cotinga*; ► pochází ze střední a tropické Jižní Ameriky; (MM).

vintén, m., i pl. (← port. *vintem*) (1) (Urug): niklová mince v hodnotě dvou centimů; (2) pl. málo peněz, př.: *esto cuesta unos vintenes*; (MM).

viña, f. (1) (Mex): smetišť; (MM).

viñal, m. (1) (Arg): vinice; (MM).

viñatero, -ra, adj/subst. (1) m. (Arg, Chil, Per, Urug): vinař, pěstitel vína; (AM, MM). • (2) průmyslový výrobce vína; (MM).

viola, f. (1) **hacerse la** ~ (Kol): zklamat se; (2) ; **la** ~! (Ven): sprosté slovo, nadávka; (AM).

violetilla, f. (1) (Arg): lidový název pro vanilku; (MM).

violetina, f. (1) (Kub, Mex: Tabasco): duranta; ► trvalá rostlina, která se pěstuje jako letnička v květináči nebo v zimní zahradě; má fialovomodré květy a na podzim se na ní objevují oranžové plody*; (MM).

violín, m. (6) **tocar** ~ (Bol, Ekv, Chil, Per): přihlížet výlevu milostných citů, dělat křena; př.: *a buscar ñatas nomás vienen y a veces se toca violín sin querer*; (RR, AM).
 • (7) (Ven): nepříjemný zápach z úst; př.: *fulano tiene violín*; (8) (Ven): kulečnickové tágo; (9) **de** ~ (Mex): zbytečně; (10) **embolsar el** ~ (Ven): pokračovat v běhu; (11) **hacer un** ~ (Mex): dělat neplech; (12) **meter ~ en bolsa** (Arg, Bol): viz: *embolsar el violín*; (13) **una cosa es con ~ y otra cosa es con guitarra** (Bol, Kol, Kub, Portor): varování, výstraha; ► napomenout člověka, který se vychloubá něčím, co neudělal; pozn.: v Chile se použije fráze: *una cosa es con vihuela y otra cosa con rabel*, ve Venezuele: *una cosa es con guitarra y otra cosa es con bandola*; (AM).

violón, m. (1) (Dom): preventivní zadržení; pozn.: termín, který pochází z Haiti; (AM).

viracho, -cha, adj. (1) (Chil): šilhavý; (AM).

vira-y-vira, m. (1) **es un** ~ (Portor): o oslavě, párty: je živá; ► s tancem, kde se popíjí hodně skleniček likéru; (AM).

virar(se), tr/intr/zvrat. • (6) (Kub): bičovat; (MM).

virazón, f. • (2) (Kol): hbitý, mrštný; pečlivý, snaživý; (AM).

virgo, m. (1) (Arg, Chil, Portor): o loterii: první číslo, které hráč označí nebo zůstane jediné v řadě; (MM).

viringo, -ga, adj. (1) (Kol, Ekv: Esmeraldas): nahý; (AM). • (2) (Kol): holohlavý; oholený; (MM).

viroca, f. (1) (Chil): závažná chyba, velký omyl; (MM).

virola, f. (1) (Arg, Urug, Mex, Par): u koní: stříbrné kolečko, kterým se zdobí koňský postroj; (AM, MM). • (2) (Mex): špička kulečnickového tága; (MM).

virón, m. (1) (Portor): otočení, zatočení; (AM).

virotada, f. (1) (Ven): hloupost, pošetilost; (AM).

virote, m. (1) (Kol, Ven, Mex): hlupák, blbec; (AM, MM). • (2) (Nik): zapomenutá věc; (MM).

virque, m. (1) (Arg): džbán, velká nádoba; viz též: *vilque*; (AM).

virria, f. (1) (Pan): hněv; (2) odpad, svinstvo, veteš, krámy; (AM).

virringo, -ga, adj. (1) (Kol): nahý, holohlavý, viz též: *viringo, -ga*; (MM).

virriondo, -da, adj. (1) (Mex): o osobě: nadržený; o zvířeti: v říji; (MM).

virrioso, -sa, adj. (1) (Pan): neřestný, hříšný; věrný, oddaný; (AM).

virtud, f. (1) (Kub): penis; (AM).

virueco, -ca, adj. (1) (Pan): zakroucený, zakřivený, vymknutý (kotník); (AM).

virulí, m. (← *huira*, „kořen slova *caña dulce*“, *li*, „kvalitativní přípona“) (1) (sevPer): stéblo cukrové třtiny; (AM).

virullilla, m. (1) (Kub): malicherný člověk, smutný člověk, bezvýznamný člověk; (AM).

viruñas, m., pl. (1) (Kol): ďábel; (AM).

virusa, f. (1) (Kol): levná věc, věc nízké hodnoty; (AM).

viruta, f. • (4) (Kol): hnůj; (5) (Kost): lež, žvást, klam, podvod; (MM).

visa, m/f. (← angl.) • (2) f. (Am): získání víza; (MM).

visco, m. • (2) (Arg): *Acacia visco*; ► druh akácie; jedná se o velký strom s kvalitním dřevem, jehož kůra obsahuje tanin (organickou sloučninu, která je součástí tříslovin); (3) (Mex): americké jmelí; ► parazituje na velkých stromech; (MM).

visera, f. (1) (Kub, Portor): u koní: klapka na oči; (AM).

visionudo, -da, adj. (1) (Mex): směšně oblečený; (AM).

visita, f. • (2) (Per, Portor): klystýr; (AM).

visón, m. (← franc.) (1) (SevAm): norek americký, mink; ► masožravý savec z čeledi lasicovitých, který se vyskytuje v Severní Americe a má srt, která je velmi oceňována*; (MM).

vísperas, f., pl. (1) **adelantar** ~ (Mex): o snoubenci: zneuctít svou nastávající před svatbou; podle mexického rčení; ► př.: *quien vísperas adelante, que puje, cumpla y se aguante*; (2) **cantar** ~ (Guat): viz: *adelantar vísperas*; (AM).

vistear, tr/intr., hovor • (4) intr. (Arg, Urug): odvrátit pohled, odporovat; (5) (Ven): ohrožovat druhou osobu; (AM).

visturía, f. [Š: „celník“] (1) (Guat): zápisová kancelář na celnicích, především na pozemních hranicích; (AM).

visualización, f. (← angl. *visualization*) (1) (Am): vizualizace; (MM).

visualizar, tr. (← angl. *to visualize*) (1) (Am): zviditelnit, představit si (zrakově), vybavit si (v duchu); (MM).

vitalizar, tr. (1) (Am): povzbudit, probudit život ve člověku, který je skleslý; (2) obnovit; (3) oživit, posílnit, posílit; (MM).

vite, m. (1) (Kol): při těžbě; ► bláto, které se usadí na drtičích po šrotování zlatonosného materiálu; (2) (Ekv: Esmeraldas): úlomky starobyklých hliněných sošek; (AM).

vitiviti, m. (1) (Kol): mazamorra; ► druh jídla, které se připravuje z fermentované kukuřice; (2) výborné jídlo, pochoutka; (AM).

vito, citosl. [Š: *vítor*] (1) (Par): hurá!, jupí!, juchů!; ► citoslovce nadšení, radosti při oslavování křestu; (MM).

vitoco, -ca, adj. (1) (Ven): domýšlivý, ješitný; ■ Var: *vitoqueado*; (AM).

vitoqueado, viz: *vitoco, -ca*

vitoria, f. (1) (Kol): dýně/tykev, která slouží jako hlavní přísada k výrobě sladkých pokrmů; (MM).

viuda, f. • (4) (Ekv, Per, Arg, Per): duch, přízrak, klam, prelud; (5) (Guat): hovězí panenka; (6) (Kol): pokrm připravený z čerstvé ryby; jídlo z regionů Tolima, Huila, Cundinamarca; (AM, MM). • (7) (Kost): jiné pojmenování ptáka *choví*; (8) pojmenování pryskyřníkovitých rostlin; (9) (Kub): papírový drak bez třásní; (10) mezi kapesními zloději: peněženka; (11) (Mex): název pro různé druhy ptáků z více oblastí Mexika; (12) poslíček, který slouží hráčům karetní hry *tresillo*; (13) plazivý keř; (14) ~ *loca* (Arg): *Plegadis garauna*; ► černý pták, který se svou velikostí podobá slepici; žije na březích řek a bažin; (MM).

viudedad, f. (1) (Arg, Chil, Mex, Per, Portor): stáří; (MM).

viudita, f. • (4) (Kub): papírový drak s třásněmi; (AM). • (5) (Arg, Par): malý zelený papoušek; ■ Syn: *monjita*; (6) (Kol, Ven): malý černý ptáček s bílou náprsenkou; (7) (Kol): bludička; (8) (Chil): pták z čeledi tyranovitých, mezi něž patří např. tyran královský; ► 23 cm velký stěhovavý pták; (9) (Nik): malý pták popelavé barvy; (10) (Mex): mořský pták, který má peří zbarvené do čokoládově hnědé barvy; (MM).

viudo, m. • (2) (Kol): jídlo, které se připravuje z ryby a banánu a balí se do listů; (AM).

víveres, m., pl. (1) (Dom): obecné pojmenování kořenů a jedlých hlíz; (AM).

vividor, -ra, adj. (1) (Am): pohodlný, přizpůsobivý, bezcharakterní; ■ Syn: *vivillo*; (MM).

viviente, m. (1) (Ekv): pracovník na soukromé venkovské farmě; (AM).

vivillo, adj. (1) (Arg, Urug): viz: *vividor, -ra*; (MM).

viviña, f. (1) (Ekv): druh šplhavého papouška; (MM).

vivo, -va, adj. (1) (Am): chytrý, bystrý; (MM).

vizcachera, f. (1) (střAm): nora hlodavce viskača; ► hlodavec o velikosti 80 cm žijící v koloniích na pampách; má zavalité tělo a velkou širokou hlavu; je tmavošedý s bílým břichem; (2) (Arg): místnost plná kusového nábytku; (3) (Chil): u koní: pytlíky vyrobené z usně; ► upevňují se na každou stranu sedla a jsou součástí vojenské výstroje; (AM).

vocacional, adj. (← angl. *vocational*) (1) (Am): odborný, profesní; (MM).

voceador, -ra, m/f. (1) (Ekv, Mex, Nik, Kol, Ekv): pouliční prodáváč novin; (RAE, AM).

volada, f. • (4) (Mex): mezi novináři: vymyšlená zpráva; (5) (Ekv): past, léčka, podlost, krádež; (6) (Arg): úder tágem do biliardové koule; ■ Var: *bolada*; (AM). • (7) (Kol, Mex): létání; (MM).

volado, -da, adj/subst/adv., hovor. (7) m. (Arg, Urug, Par, Ven): volán; (9) adv. (Kost, Kol, Guat, Mex): chvátavě, prudce, popuzeně (RR, MM) • (11) f. (střAm): fáma, povídka, báchorka, historka; (12) (Mex): španělská hra *cara o cruz*; ► házení s mincí; vyhrává ten, kdo uhádne, jestli padne pana nebo orel; (13) (Nik): nesprávný, nečestný

- obchod; (14) adj. (Mex, Kub, Guat): velmi zamilovaný, poblázněný; př.: *luis anda muy volado con María*; (15) **amores** ~s (Dom): milostné románky, flirtování; (16) **tener un** ~ (Mex) mít milostné románky, flirtovat; (AM, MM). • (17) m. (střAm): povídačka, báchorka, fáma; (18) (Kost): sázka; (19) adj. (Arg, Mex): rozčilený, podrážděný, naštvaný; (MM).
- volador, -ra**, subst/adj. (1) m. (And, Portor, střAm, Kol): větrník (dětská hra); (RAE, MM) • (4) m. (Ven): papírový drak; (5) adj. (Ekv): důmyslný, důvtipný, vynalézavý; (6) f. (Kub): volant, velké kolo; (7) (Guat): facka, výprask; (AM). • (8) m. (Kol, Kost, Kub, Mex): velký strom, jehož dřevo je bílé a používá se k výrobě cajonů, skříněk nebo šuplíků; (9) (Kol, Kost): lagetta plátenková; ► strom druhu lýkoců, který roste v Indii a jehož lýko se využívá jako gáza; (10) (Kub): druh divoce rostoucí liány; ► strom, který má plody podobné bramborám; (11) (Mex): mexický prehispanický sport; ► spočíval v tom, že čtyři lidé se přivázali na provaz ke dřevěnému sloupu, který měl nahoře čtyřhranou konstrukci, která mohla rotovat; uváděl ji do pohybu jeden člověk a hrál přitom na flétnu; účastníci se tak točili kolem dokola jako na kolotoči; dodnes se praktikuje v určitých oblastech státu Veracruz*; (12) (Hond): tabák nízké kvality; (MM).
- volamiento**, m. (1) (Mex): velká zamilovanost, pobláznění; (AM).
- volanta**, f. • (2) (Kol, Portor): volant, velké kolo; (3) arch. (Kub, Portor, Mex): povoz s dvěma sedadly a pouze jedním místem na sezení; (4) (Mex): malé auto; (5) (Arg, Urug): kočár; (AM, MM).
- volante**, m. • (6) arch. (Am): frak; (MM).
- volantín**, m. [Š: *armazón*] (1) (ZArg, Chil, Kub, Portor, Ven, Bol, Urug, Mex, Par): papírový drak; (2) (Hond, Nik, Ekv, Kol, Mex: Tabasco): salto, přemet ve vzduchu; (RAE, AM, MM). • (3) (Mex): symbolická lidová hra aztéků; (4) kolotoč, pout'ová atrakce; (5) (Bol): raketa, ohňostroj; (6) **dar** ~ (Mex): létat, vznášet se, nadchnout se pro něco; (AM). • (7) (Kub, Mex): společný název několika druhů rostlin; (8) (Mex): dlouhý provázek s háčkem, který slouží k rybolovu v hlubokých vodách; (MM).
- volantón, -na**, adj/subst. (1) adj. (Ekv): tulácký, vandrácový, potulný; • (2) m. (Arg, Kol, Mex): dítě, které se cítí příliš vyspěle; (MM).
- volantusa**, f. (1) (Bol, Chil, Ekv, Per): prostitutka; (AM).
- volantuzo, -za**, adj. (1) (Per): dbající na hezké oblečení, upravený, slušně oblečený; (1) nechápavý, nerozumný, nesoudný; (AM).
- volar**, tr/intr. • (10) tr. (Mex): nadchnout se pro něco; (11) flirtovat; př.: *Pedro anda volando a Juana; Fulana se voló con Zutano en cuanto lo conoció*; (12) mezi novináři: vymyslet si zprávu; (13) (střAm): označují se tak všechny události, které stále pokračují a nebyly přerušeny; (14) ~ **bala**: střilet; (15) ~ **lengua**: povídat si, kecat; (16) ~ **reata**: šlehat, bičovat; (17) ~ **pata**: chodit, kráčet; (18) ~ **espalda**: zemřít; (19) ~ **ojo**: špehovat; (20) **a ~, que hay chinchas** (Arg): tak už běžte pryč!, no honem, běžte!; ► způsob vyhnání několika lidí z určitého místa; (21) **a ~, que el sol cambea** (Portor): změnit téma; (22) **estar volando espalda** (Guat): spát na zádech; (23) **irse a ~ pichones** (Portor): o věci: zmizet; (24) ~ **vidrio** (Guat): dívat se, pozorovat, prohlížet si; (25) ~**se de rabia** (Arg, Chil, Mex, Portor): rozzlobit se; (AM). • (26) intr. (Am): utéct, zmizet; (MM).
- volate**, m. (1) (Kol, Ven): zápletka, pletka; výmysl, lež; (2) (Kol): mnoho věcí; (AM). • (3) (Ven): zoufalost; (MM).
- volatería**, f. • (2) (Ekv): obchod s pyrotechnikou nebo také továrna, kde se pyrotechnika vyrábí; (AM).
- volatero**, m. (1) (Ekv): raketa; ► ohňostroj; (AM).
- volatín, -na**, adj. (1) (Guat): opilý; (AM). • (2) (Per): provazochodectví; (MM).
- volcán**, m. (1) (Arg, Bol, Kol): letní příval; ► velký proud vody, který s sebou unáší bahno, stromy a jiné předměty; (2) (Guat, Hond, Portor): hromada, spousta, množství; př.: *tengo un volcán de cosas que decirle*; (3) (Portor): silný a matoucí hluk; př.: *¿qué volcán es ése?*; (AM).

volcanada, f. (1) (Chil): vdechnutí, nadechnutí; (2) silný zápach; (3) (Guat): mnoho věcí, hromada; viz též: *volcán*; (AM).

voleibol, m. (1) (Am): volejbal, viz též: *volley-ball*; (MM).

voleibolista, m/f. (1) (Am): volejbalista, viz též: *volley-ballista*; (MM).

volón, m. • (2) (Ven: Trujillo): neoslazená káva; (AM).

voltario, -ria, adj. (1) (Chil): tvrdohlavý, náladový, rozmarný; (2) vyparáděný, vyšňořený, vyfešákováný; (AM).

volteada, f. (1) (Arg, Urug): zkrocení dobytka a nahnání na určité místo; (AM, MM).
• (2) (Chil, Guat, Mex, Nik): přejít k jiné politické straně; (3) **caer en la ~** (Am): dostat se do zvláštní situace; (MM).

volteado, adj. (1) (Kol): prchavý, zběhlý; (AM).

voltear(se), tr/intr/zvrat. (1) tr. [Š: *derribar*] (Arg, Bol, Chil, Urug, Mex): povalit, srazit k zemi; (RAE, MM). • (8) (Mex, Kol, Portor): vrátit se, jít zpátky; př.: *posible que al voltear hacia la casa no viera a los dos hombres*; (RR, MM). • (13) intr. (Arg, Portor, Dom): prozkoumat, prohledat (terén); (14) tr. (Mex): převrhnout, převrátit, rozlít (něco); (AM).

voltearepas, m., pl. (1) (Kol): dezertér, uprchlík; (AM).

volteo, m. (1) (Portor): pokárání, hubování, výtka; př.: *echar un volteo*; (AM).

voluntaria, f. (1) (Kol): markytánka; prostitutka; (AM).

volvedor, m. (1) (Kol): přídavek, spropitné; (AM).

volvedor, -ra, adj., venk. (Arg, Kol, Guat): o koních: vracející se na volná pastviště, kde vyrostli; (RAE, MM).

volley-ball, m. (← angl.) (1) (Am): volejbal; ■ Var: *voleibol*; (MM).

volley-ballista, m/f. (1) (Am): volejbalista; ■ Var: *voleibolista*; (MM).

vomitadera, f. • (2) (Kol, Guat): zvratky; (AM).

vomitera, f., slavn. (1) (Kub, Portor): viz: *vomitadera*; (AM).

voqui, m. (← map.) (1) (Chil): lidový název pro divoce rostoucí liány; (MM).

voracear, tr. (1) (Arg): silně provokovat; (AM).

voraz, subst/adj. (1) m. (Kub, Mex): růžicha šedá, ružich šedý; ► šedá ryba s růžovými až načervenalými odlesky; je součástí pokrmů a vyznačuje se velmi dobrou chutí*; (2) adj. (Mex): drzý, troufalý, odvážný; (MM).

voto, m. (1) ¡~ a nadie! (Portor): nedávám hlas nikomu!, pro nikoho nehlasuji!; ► obvyklá reakce venkovanů, aby tak vyjádřili svou vůli; (AM).

votri, m. (1) (Chil): *Sarmienta repens*; ► chilská národní rostlina; jedná se o endemický druh, který má červené květy připomínající rostlinu zvanou fuchsie*; (MM).

voyován, m. (1) (Kol, Kub): prověření (výměnného) obchodu; (2) (Kol): švindl, podvod; (AM).

vuelta, f. • (21) **la ~ del músico** (Ekv): nepozorný, nedbalý člověk; (22) **la ~ del conejo**: neplánovaný návrat; (23) **buscarle la ~ al palo** (Portor): hledat způsob, jak něco udělat; (24) **jugarle la ~** (Guat, Portor): vysmívat se někomu, oklamat ho, ošidit ho; (AM).
• (25) (Ven): směna; řada, pořadí; (26) **runda**; ► pozvánka na skleničku obvykle v baru nebo hospodě; př.: *esta vuelta pago yo; esta vuelta me toca a mí pagarla*; (27) **buscar la ~** (Arg, Dom, Par, Portor, Urug): hledat způsob, jak vyřešit určitý problém; (28) **malas ~s**: o člověku: nekomunikativní, nespolečnický, nedostupný; ► těžce se s ním jedná; (29) **estar de ~**: být v obraze; uhádnout úmysly druhého člověka; (30) **darse ~²**: být schopný, průbojný, umět si poradit v těžkých situacích; (MM).

vueltero, -ra, adj. (1) (Arg): mazaný, lišácký, nespolehlivý; (AM).

vulgarejo, -ja, adj. (1) (Ekv): o osobě nebo o věci: vulgární, neslušný; všední, lidový; (AM).

4. La lista de los sinónimos y variaciones

achiote, m. (1) viz: *ururú*; (MM).

abuje, f. (1) viz: *usapuca*; (MM).

anjá, citosl. (1) viz: *unjú*; (MM).

bija, f. (1) viz: *ururú*; (MM).

boyero, m. (1) viz: *urutí*; (MM).

chirimoya, f. (1) viz: *guanábano*; (MM).

cola de zorro, f. (1) viz: *gonda*; (MM).

cuácara, f. (1) viz: *guácara*; (AM).

cuajilote, m. (1) viz: *guajilote*; (MM).

halcón reidor, m. (1) viz: *vaquero,-ra*; (DA).

huanchacahui, m. (1) viz: *vaquero,-ra*; (DA).

loro, m., arch. (1) viz: *uritu*; (MM).

mamboretá, m. (1) viz: *usamico*; (MM).

monjita, f. (1) viz: *viudita*; (MM).

ojota, f. (1) viz: *usuta*; (MM).

oyanza, f. (1) viz: *uyanza*; (MM).

picure, f. (1) viz: *upia*; (MM).

tenvergüenza, f. (1) viz: *vergonzosa*; (MM).

tigrillo, m. (1) viz: *ulamá*; (MM).

5. Comentario a la traducción

Como ya he mencionado en la introducción, he traducido americanismos o sea palabras españolas que se utilizan en América Latina. Concretamente he trabajado con las letras G02 (desde *go* hasta *guanchaca*) de *Diccionario de americanismos* de Augusto Malaret, *Diccionario del español de América* de Marcos A. Morínigo y *Velký španělsko-český slovník* de Josef Dubský³; y en el caso de U, V solo con Augusto Malaret y Marcos A. Morínigo. Mi deber ha sido traducir varias fuentes y buscar un equivalente checo que corresponde a la palabra española. Para acercarlos el proceso de mi trabajo hay que mencionar que mi primer paso ha sido tomar una fuente y comprobarla con las demás (que ya han sido elaboradas por otros estudiantes). Si ha aparecido un lema igual que en la segunda fuente, no lo he escrito. Solo en el caso de que apareciera un lema igual pero se utilizaría también en otro país. En este caso he añadido la abreviatura del país/ los países y la de la fuente concreta. Todas las abreviaturas están incluidas en la sección „Las abreviaturas utilizadas“.

En algunos casos aparece también una provincia (un estado) del país que se apunta así: (Mex: Tabasco) - detrás de la abreviatura de México sigue el nombre de provincia (estado), aquí la zona llamada Tabasco. Si aparecen más, detrás de dos puntos se ponen provincias (estados) separadas/os con una coma; por ejemplo: (Per: Junín, Mantaro).

En el siguiente ejemplo se ve la abreviatura del país y la de la fuente que he añadido y que están escritos en negrita (solo en este ejemplo, en el diccionario no):

- grajo**, m. (1) (Antil, Kol, Ekv, Per, **Mex**): pot v podpaží; (RAE, **MM**).
- (3) (Kol): černý brouk, který silně zapáchá a objevuje se i v místnostech; (MM).
  - (4) (Am): smrad potu; (JD).

Otro paso ha sido subrayar los lemas que iba a incluir en mi tesis y he empezado a traducirlos poco a poco.

---

³ Veáse la bibliografía

La estructura del diccionario:

La estructura del diccionario es siguiente: siempre hay un lema que en la mayoría de los casos pertenece a la clase de sustantivo, infinitivo o un adjetivo. Sin embargo hay que contar con otras clases como por ejemplo: interjección, adverbio; pero éstas aparecen con poca frecuencia.

Para especificar mi tarea más me refiero a los pasos siguientes. He tenido que añadir si es masculino (m.) o femenino (f.) o sea tanto masculino como femenino por lo cual he puesto (m/f.). Para diferenciar el tipo de verbo, se debe marcar si es transitivo (tr.), intransitivo (intr.), tanto transitivo como intransitivo (tr/intr.) o además reflexivo (zvrat.). Las abreviaturas mencionadas están detrás de un lema, luego sigue la numeración y en un paréntesis la abreviatura del nombre de país o varios países (si se pone más de uno).

Siguiendo con la explicación checa de un lema (si no encontré un equivalente) o sea con un equivalente checo:

Lo que más me ha causado problemas han sido los términos botánicos o sea todos términos en latín que presentan nombres de árboles, animales, plantas y etc. América Latina se extiende en una superficie muy grande por eso no me ha sorprendido que existen tantas especies de la fauna y flora. De hecho para mi ha causado dificultades de encontrar un equivalente checo, porque bien no existe o bien no es fácil constatar si es la misma planta o no. Por lo cual he solucionado este problema de dos maneras.

A veces he encontrado un equivalente checo por tanto lo he escrito y lo he explicado más para mejor entendimiento e imaginación (si no aparece la explicación en mi fuente):

guaicán, m. • (2) (Kub): štítovec lodivod; ► druh malé mořské ryby z třídy strunatců a řádu ostnoploutvých; podobá se malému žralokovi; (MM).

uchepo, m. (1) (Mex): tamal; ► plněný kukuřičný list; typický mexický pokrm; (MM).

voraz, subst/adj. (1) m. (Kub, Mex): růžicha šedá, ružich šedý; ► šedá ryba s růžovými až načervenalými odlesky, která je součástí pokrmů a vyznačuje se velmi dobrou chutí;.....; (MM).

Otra manera ha sido dejar el término en latín y buscar la explicación al menos en español o inglés, traducirla al checo y escribirla lo más justa y claramente:

gotera, f., i pl. • (2) (Kol): *Mycena citriclor*; ► houba, která napadá kávovníkové plantáže, (AM).

ulanda, f. (1) (Kol, Ven): *Amyris funkiana*; ► tropický strom, ze kterého se získává kaučukové mléko a používá se ve zdravotnictví; pochází z Kolumbie a Venezuely; (MM).

votri, m. (1) (Chil): *Sarmienta repens*; ► chilská národní rostlina; jedná se o endemický druh, který má červené květy připomínající rostlinu zvanou fuchsie; (MM).

En caso que me haya parecido la palabra poco conocida, en los anexos he agregado los imágenes para que se comprenda más o menos de que se trate.

Si un lema tiene la imagen, se reconoce bien porque al final de la explicación aparece una estrella (*) que sirve como una referencia a la imagen que está incluida en la parte de los anexos:

grajo, m. • (3) (Kol): kněžice; ► černý brouk, který silně zapáchá a objevuje se i v místnostech;* (MM).

uchuyuyo, m. (← kič. *uchu*, „chili“, *yuyo*, „křehký, měkký“) (1) (szArg): ruélie; ► hojně se vyskytující rostlina, která pochází z tropické a subtropické části Ameriky*; (MM).

venadito, m. (1) (Chil): pudu; ► malý srnec, který pochází z Chile;* (MM).

Algunos lemas tienen más de uno significado. Por lo cual es importante poner la numeración en paréntesis y en negrita (1) para diferenciar si es un nuevo lema o ya ha aparecido en uno de las fuentes elaboradas.

Se pone un punto • antes de la numeración si es diferente significado y además no es de las fuentes elaboradas (RAE, RR, MS). Veáse en el ejemplo siguiente:

golosa, f. • (2) (Kol): etiketa/štítek, který je umístěn na zadní straně knihy; ► označení pomocí písmen a číslic, podle kterého se knihy řadí do polic; (3) o dětské hře: panák; (MM). • (4) (Kol): hra nebe, peklo, ráj; (JD).

Aquí se ve que hay dos puntos. Significa que primero número (2) es la explicación checa (el equivalente checo) de una fuente por eso se pone al final en el paréntesis la abreviatura de la fuente, en este caso - (MM). Además marca que no es un nuevo lema, sino que ya ha aparecido en una de las fuentes modelos. El segundo número (4) se refiere a la fuente diferente - (JD).

Ésta es la situación cuando es un nuevo lema y no hay en las fuentes modelos:

golillar, intr. (1) (Hond): získat plat z nicnedělání, předstíráním práce; (AM).

Por lo cual se pone el número sin • detrás.

Si el lema ya está en uno de las fuentes elaboradas pero se utiliza también en otro país, se resuelve de esa manera:

golletear, tr. (1) (Kol, **Ven**): uchopit někoho pod krkem; (RAE, **AM**).

Se pone número (1), el país y se añade la fuente nueva. Entonces el lema es una unión de la información de dos fuentes. En negrita aparece el país añadido que proviene de mi fuente, en este caso de *Diccionario de americanismos* de Augusto Malaret.

Algunas palabras proceden de un idioma indígena o de otra lengua por eso es necesario utilizar una abreviatura especial. La abreviatura del cierto idioma se pone en el paréntesis y justamente detrás de la numeración. Antes de la abreviatura aparece una flechilla ←.Ejemplo:

gong, m. (1) (← angl.) (Am): gong v boxu; (MM).

guaira, f. (← keč. *guaira*, „vítr“) (1) (Bol, Per, Chil): malá hliněná pec, ve které peruánští indiáni pomocí proudícího vzduchu tavili minerály s obsahem stříbra;

(2) (Kub, Ven): trojúhelníková plachta, která se upevňuje buď jen na ráhno, nebo na ráhno a stožárovou čnělku; (RAE, AM, MM).

En el segundo ejemplo se ve claramente que el lema es de quechua, en cursiva está la cierta palabra de quechua y entre comillas se pone el significado checo que he traducido de la palabra española.

Aquí debo mencionar que en mi tesis no están incluidos ningunos indigenismos tales como son, solo palabras que provienen de un idioma indígena. El diccionario de indigenismos ya ha sido elaborado por otros estudiantes.

Sinónimos, variaciones:

Para sinónimos he utilizado la abreviatura: ■ Syn: y para variaciones: ■ Var: Las abreviaturas están colocadas al final de una explicación checa o un equivalente checo. Los sinónimos y las variaciones se escriben siempre en cursiva que se puede ver aquí:

golkíper, m. (1) (Am): brankář; ■ Var: *golkeeper*; (MM).

gonda, f. (1) (Ekv): druh bobovité rostliny; ■ Syn: *cola de zorro*; (MM).

Si me he encontrado con la misma explicación o un mismo equivalente, he puesto viz: o bien viz též: y la palabra en cursiva. Solamente para no repetir la misma palabra o explicación y hacer referencia a un lema que tiene el mismo significado:

grajea, f. (1) (Kol): viz: *gragea*; (AM). • (2) (Kub): pilulka, dražé; (JD).

gragea, f. (1) (Kol): brok; ■ Var: *grajea*; (JD).

Además se puede ver que aparece un sinónimo *cola de zorro*. Este sinónimo he incluido en la sección de „La lista de los sinónimos y variaciones“ e incluye todos sinónimos y todas variaciones que no se encuentran en mi diccionario porque empiezan con una letra distinta de *g* o *u,v*.

Palabras compuestas, frases hechas, frases complejas:

grande, adj. • (2) (Am): dospělý; starší; (3) **ser 10 años más ~**: být o deset let starší; (4) **te quedó ~ (y estrujado)** (Kub): to jsi vedle, jak ta jedle; (5) (Kub): Havana; (6) **voy a la ~**: jedu do Havany; (7) **dejar la ~** (Chil): udělat paseku; (8) **¡va la ~!** (Am): hergot!; (JD).

Se explica cómo se resuelven palabras compuestas, frases hechas o frases complejas. Solo hay que poner un tilde ~ en negrita para sustituir el lema mencionado y escribir el resto de la palabra o la frase.

vaca, f. ....(19) **ir en ~** (Arg, Col, Pue, SDgo): ir en sociedad;... (MM).

vaca, f. ....(19) **ir en ~** (Arg, Kol, Portor, Dom): žít společensky....(MM).

Aquí debo decir que en mi opinión la formulación española ha sido escrita con un poco de metáfora. Así al menos me ha parecido. Por eso lo he traducido a la formulación checa *žít společensky* y no he utilizado la traducción literal porque en checo *žít společností, jít ve společnosti* suena muy mal y no es correcta.

golfera, f. (1) (Hond): bestia práctica en los caminos; (AM).

golfera, f. (1) (Hond): tažné zvíře; (AM).

El lema *golfera* a la primera vista parece fácil, pero no ha sido así. Cada uno entiende el significado pero si lo traduce al checo no suena bien- *praktické zvíře na cestách*. No está claro de que animal se trata. Por lo cual me ha obligado buscar un equivalente mejor formulado. *Tažné zvíře* suena mejor y en mi opinión *na cestách* no vale la pena añadirlo.

gomina, f. (1) (Arg, Urug): bandolina o preparado a base de goma tragacanto, que se usa como aglutinante para peinarse; (AM).

gomina, f. (1) (Arg, Urug): tužidlo na vlasy, gel na vlasy; (AM).

Este lema para mí ha sido muy difícil. He tenido que buscar en Internet el significado de muchas palabras. Primero me ha sorprendido que *bandolina* en checo significa algún instrumento musical. Entonces he pensado si el autor quiere enseñar

que este lema tiene dos significados. Pero luego me he acordado que el otro significado siempre aparece separado.

Por tanto me he decidido dedicarme a la segunda parte del lema e intentando encontrar el equivalente a un preparado que se usa como aglutinante para peinarse. De ahí he concluido que se puede tratar de *tužidlo na vlasy* o bien *gel na vlasy*. Estas dos palabras me parecen bien formuladas y más adecuadas.

guajira, f. ....(2) (Cub): camisa de falda corta; (AM).

guajira, f. (1) (Kub, Dom): líbezná a sentimentální lidová píseň; (2) (Kub): krátká košile; (AM).

He buscado en varios diccionarios otro significado de la palabra *falda* que normalmente equivale a la palabra checa *sukně*. Como está claro que aquí no la podemos utilizar. La formulación checa *košile krátké sukně* no da sentido. Por eso pensando más en el significado he llegado al resultado. Quizá el autor piense una camisa corta, casual y no una camisa larga como la túnica. Así que he llegado a este fin y mi traducción final es *krátká košile*.

guanajay, m. (1) (Cub): en el juego de monte, si ganando la grande en el albur, gana la chica en el gallo, o viceversa; (AM).

guanajay, m. (1) (Kub): karetní hra, která vznikla ve Španělsku a rozšířila se do Ameriky; známá také pod názvem *Spanish Monte* nebo *Monte Bank*; (AM).

A veces era difícil entender bien el significado del lema. En este caso, primero he pensado que se trata de un juego en las montañas pero no lo he podido imaginar. No ha dado ningún sentido la combinación de las palabras gallo y chica.

Luego he decidido consultarlo con mi supervisor. Con su ayuda hemos llegado al fin de que se trata de un juego de cartas que proviene de España y un poco más tarde se ha extendido a América Latina.

Formulaciones españolas, refranes, frases hechas con dificultades

vaemes, m. (1) (Chi): pan de papas, cocido al vapor, (2) masa de papas ralladas, cocida en agua, que se come con miel o almíbar; (MM).

vaemes, m. (1) (Chil): těsto ze strouhaných brambor; ► upravuje se nad parou nebo se vaří ve vodě; ► podává se s medem nebo karamellem; (MM).

En lo que se refiere al lema *vaemes* tengo que decir que he trabajado mucho con este lema. Si lo he intentado traducir, en checo ha salido la palabra *bramborový chléb vařený v páře*. De hecho esta formulación en checo no existe o mejor no tiene sentido. El pan se hornea y no cocina al vapor. Podría ser solo *bramborový nok* que mejor equivale a la formulación española.

Sin embargo como segundo significado viene una masa de papas ralladas que luego se sirve con miel o caramelo. Por tanto me he decidido unir estos dos significados en uno y he intentado traducirlos y formular al checo para que se entienda bien. Además en mi opinión suena mejor y así cada uno puede imaginar de que se trata.

Varias veces me he encontrado con las formulaciones españolas que significan „el nombre conjunto para varias especies de plantas, animales u otros.“. He intentado buscar algo específico, a veces he logrado a encontrar al menos una familia de planta y la he puesto o he escrito algún ejemplo de la planta. Aunque en la mayoría de los casos me han quedado unas formulaciones checas que son muy generales. Veáse los ejemplos siguientes:

vainillo, m. (1) (Mex, Nik): společný název pro luštěnovidé rostliny ze třídy *Inga* a *Cassia*; ► mají plod ve tvaru lusků; (MM).

varital, m. (1) (Portor): společný název pro několik druhů stromů a rostlin; (MM).

viborana, f. (1) (střAm): společné pojmenování rostlin, jejichž stonek obsahuje mléčnou šťávu; patří mezi ně např. klejicha kurasavská; (MM).

vinagrera, f. • (2) (Arg, Bol, Kol, Ekv, Chil, Per, Kub): překyselení žaludku; (AM, MM). • (3) (Kub, Mex, Portor): běžné pojmenování několika rostlin, které se vyskytují na Kubě, v Mexiku a také v Portoriku; (MM).

He pensado en retirar estos lemas pero al final me he decidido dejarlos. Creo que en una variedad tan grandísima de la fauna y flora no es fácil encontrar solo una denominación. Por lo cual pienso que el autor del diccionario tampoco sabía como resolver la situación y ha explicado el lema más generalmente para que no cometa un error y no lo escriba incorrectamente.

Entre otras dificultades menciono los refranes siguientes:

grullo, -lla, adj. .... (5) (Méx): Caballo grullo ni mío, ni tuyo. Que al caballo de este color, maldito de Dios para lo que sirve. (AM).

grullo, -lla, adj. .... (5) **caballo ~ , ni mío ni tuyo** (Mex): přísloví; ► založeno na předsudku o koni popelavé barvy, který je prokletý a tak neslouží k ničemu; proto je vhodnější osel; (AM).

He tenido que consultar la página web *academia.org*⁴ donde me he enterado algo más de este refrán. Se trata de un refrán México y se refiere a un caballo que es maldito y no sirve para nada, por eso la gente escoge el burro que es más conveniente.

En el caso de frase hecha *ir de punta en blanco* me ha ayudado consultar la página web *wordreference.com*⁵ donde he encontrado la traducción checa *jít oblečen elegantně*. Llamando otros como: *cogerlo de mingo* que significa *dělat obětího beránka*; *tejuelo* que es *štítek/etiketa* y etc.

Además muchas veces me he chocado con las denominaciones como *ají* (chili) o *papas* (brambory) que son palabras típicas para América Latina. En España se emplea más bien palabra *patata* y *chile*.

Como una parte especial me quiero dedicar al diccionario *Velký španělsko-český slovník* de Josef Dubský y su estilo de traducción.

A la primera vista me he fijado que utiliza mucho las palabras coloquiales y a veces también vulgarismos. Las palabras coloquiales no me han prestado tanta atención como tales pero más refiriéndolas al uso hoy en día. El autor utiliza muchas denominaciones que ya no son actuales o su uso es muy excepcional. Es decir la palabra *sentinel* hablando de una mujer gorda no se oye mucho hoy día.

---

⁴ <http://www.academia.org.mx/dicrefran/DICAZ/g.htm>

⁵ <http://forum.wordreference.com/showthread.php?t=1194298>

Mencionando otros como: *stříknutý* (pensando borracho), *šnaps*, *hlt šnapsu*, *dorota*, *zelenáč*, *bambula*, *hráčský brloh*, *ochrápanost*, *bulík*, *koudel*, *pucovat*, *utřít nos/hubu v čem*, *chlebárna* y etc. Hay también un vulgarismo en su diccionario- *kurva* que forma parte de mi diccionario. En mi opinión es una denominación bastante fuerte y yo en su lugar lo escribiría más suavemente. Por ejemplo pondría la abreviatura de vulgarismo (vulg.) y añadiría *prostitutka* que suena mejor y es bastante clara.

Aunque no puedo criticar el estilo solo de este autor. En el caso de Marcos A. Morínigo hay que comentar que aparecen ciertos fallos. Concretamente en los términos latinos que no han sido escritos correctamente. Se han cambiado ciertas letras:

ventura, f. (1) (Mex): pájaro de las altas mesetas de México, *Siabia mexicana*....(MM).

ventura, f. (1) (Mex): salašník západní; ► pták, který se vyskytuje na náhorních plošinách Mexika; ....(MM).

Me he fijado que en este lema el autor ha cambiado una letra, así que ha sido *l* por *b*. He puesto el término latino en *google* y como primero ha aparecido que no existe pero existe éste: *Sialia mexicana*. He pensado si se trata de distinta fauna, pero después de leer la descripción del animal he llegado al fin que se trata del pájaro.

Claro, puede ser un pájaro diferente pero sería muy raro si se diferenciaría el nombre de dos distintos pájaros solo en un vocal.

Así que debo opinar que en este caso el autor ha cometido un error. En Internet en *naturfoto.cz*⁶ he consultado este término latino y ha aparecido el nombre en checo *salašník západní* que de hecho es mi equivalente checo final.

Otro ejemplo en que se ha cambiado *a* por *u*:

viborana, f. (1) (Cen): nombre de varias plantas medicinales de tallo lechoso cuyo tipo es el *Asclepius curassavica*; (MM).

viborana, f. (1) (střAm): společné pojmenování rostlin, jejichž stonek obsahuje mléčnou šťávu; patří mezi ně např. klejicha kurasavská; (MM).

---

⁶ <http://www.naturfoto.cz/salasnik-zapadni-fotografie-13575.html>

En mi opinión la denominación correcta sería *Asclepias curassavica* porque en todas páginas web botánicas aparece este término. Consultando la página web *botany.cz*⁷, he encontrado un equivalente checo así que la formulación muy general al final tiene un ejemplo de la planta concreta.

Sin embargo para terminar, aprecio el trabajo de estos autores y lo que han creado tales diccionarios. Creo que para ellos ha exigido un esfuerzo grande en crearlos. Los lingüistas son capaces y deberían investigar el terreno de la gente, su cultura, hábitos y pedir la ayuda de los biólogos para poder hacer una lista de la fauna y flora. Este proceso les debería pasar varios años para terminar sus proyectos y llevar al cabo el diccionario final. Por tanto les admiro que han creado un diccionario que contiene numerosas palabras que se utilizan en frecuentes zonas de América Latina.

---

⁷ <http://botany.cz/cs/asclepias-curassavica/>

6. Conclusión

El objeto de la tesis ha sido traducir los lemas con la entrada G02 (go-guanchaca) de los diccionarios AM, MM, JD y las letras U, V de AM, MM. La tesis incluye el diccionario final que consta de más de 860 lemas; comentario a la traducción, que se dedica al proceso de la traducción, técnica o problemas con la traducción de lemas y otras secciones.

Durante la creación de mi tesis me he encontrado con las dificultades que puede causar la traducción de un texto español. Yo como una „traductora“ me he probado directamente que significa traducir un texto extranjero y cuánto esfuerzo debemos gastar para que el trabajo final sea perfecto.

A veces nos damos cuenta de que nuestro idioma no es suficiente para encontrar un equivalente. Durante el proceso de la traducción me he fijado de que no siempre la primera palabra que se me ha ocurrido en checo suena bien y puede ser un equivalente adecuado. Creo que a cada uno que conoce ese idioma pasa que entiende la formulación española pero no puede acordarse de la justa palabra checa. En mi opinión el mayor problema es en tanta cantidad de las palabras españolas que tienen más de un significado. Así que luego es difícil escoger el justo significado. Por tanto en mi tesis he puesto más significados de una palabra cuando no estaba segura.

Durante mi tarea he conocido un poco más la cultura latinoamericana. Me he enterado de su gastronomía, hábitos, utensilios que utilizan en la cocina, los instrumentos musicales y otros.

Además me he enriquecido con tantas nombres de plantas y árboles que crecen en América Latina y los animales que habitan estas tierras maravillosas.

Al final debo decir que esta tesis para mí ha sido muy interesante. Me ha llevado nuevos conocimientos, enriquecimiento del vocablo y sobre todo las experiencias con la traducción de un diccionario extranjero. Espero que el diccionario sirva a los traductores checos que se ocupan del español en América Latina y que les facilite la traducción de un texto donde frecuentemente aparecen los hispanoamericanismos.

7. Resumen

Esta tesis final será una parte del diccionario de americanismos que se denomina *Diccionario de Americanismos*. Se trata de un diccionario bilingüe español-checo. Incluye más de 860 lemas que empiezan con las letras G02 (go-guanchaca), U y V. Los lemas han sido recogidos de los diccionarios de *Augusto Malaret*, *Marcos A. Morínigo* y *Josef Dubský*.

Resumé

Tato bakalářská práce bude součástí Slovníku amerikanismů. Jedná se o překladový slovník ze španělského do českého jazyka. Obsahuje více než 860 hesel, která začínají písmeny G02 (go-guanchaca), U a V. Hesla byla vybrána ze slovníků *Augusta Malareta*, *Marcose A. Moríniga* a *Josefa Dubského*.

8. Anexo

gobernador

gofio

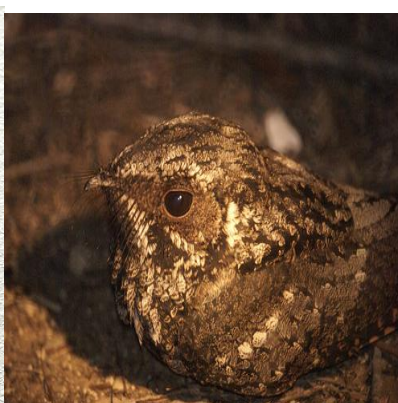
gotera

grajo

guabairo

guábara

guabo

guaca

guacurú

guagua

guaicán

guaile

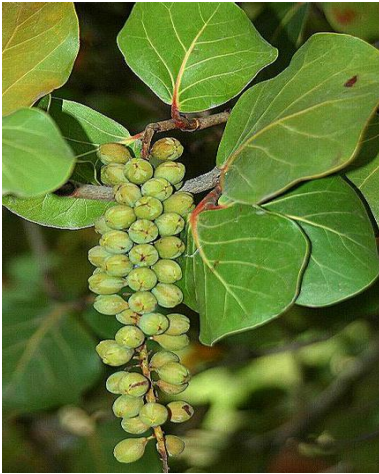

guajojó

ubero

uchuyuyo

ulluco

umarí

unamú

uraye

urdidera

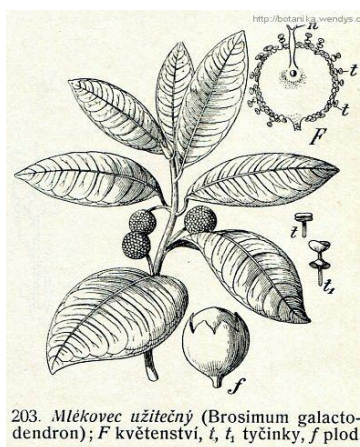
urraca

ururú

vaca

203. *Mlékovec užitečný* (*Brosimum galactodendron*); *F* květenství, *z*, *t*, tyčinky, *f* plod.

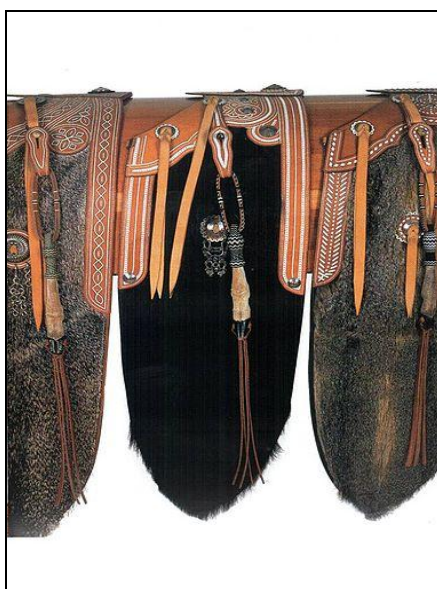
vaca

vaca loca

vaquerillos

vari

vari

vaso

vela

venadito

verdoso

vermudera

visón

vida

vieja

volador

voraz

votri

Enlaces de imágenes:

gobernador:

<<http://vogel.webnode.cz/fotogalerie/kardinalove/>>

[consulta: 10/02/2013]

gofio:

<[://www.artesaniadelasierra.com/rincondelsegura/357_Gofio-de-Maiz-el-maiz-tostado-y-molido-.htm](http://www.artesaniadelasierra.com/rincondelsegura/357_Gofio-de-Maiz-el-maiz-tostado-y-molido-.htm)>

[consulta: 10/02/2013]

gotera:

<http://www.cenicafe.org/es/index.php/cultivemos_cafe/enfermedades>

[consulta: 10/02/2013]

grajo:

<http://3.bp.blogspot.com/-O-x-gkYPDeI/TvZGd4OoRbI/AAAAAAAAAE0/6p6M1Bx8yd0/s1600/Brown_marmorated_stink_bug.jpg>

[consulta: 10/02/2013]

guabairo:

<http://taino-facts.blogspot.cz/2009_03_01_archive.html>

[consulta: 10/02/2013]

guábara:

<<http://blog.naver.com/PostThumbnailView.nhn?blogId=rkqrkrakstp&logNo=60101627653&categoryNo=39&parentCategoryNo=39>>

[consulta: 10/02/2013]

guabo:

<http://www.meupomar.com.br/ver_produto/produto/36/Ingá_de_metro>

[consulta: 15/02/2013]

guaca:

<<http://0.tqn.com/d/enperu/1/0/1/9/-/-/pachamanca005.jpg>>

[consulta: 15/02/2013]

guacurú:

<<http://popuvky.webnode.cz/popuvky-prirodni-zajimavosti/kvakos-nocni/>>

[consulta: 15/02/2013]

guagua:

<<http://alimentossaludables.org/wp-content/uploads/2012/01/guagua.jpg>>

[consulta: 15/02/2013]

guaicán:

<http://www.pajuse.cz/main.php?g2_itemId=9848&g2_imageViewsIndex=1>

[consulta: 15/02/2013]

guaile:

<<http://www.goldenstagsafaris.com/spanish/fotos.html>>

[consulta: 15/02/2013]

guajojó:

<<http://www.ecoregistros.com.ar/site/imagen.php?id=6337>>

[consulta: 15/02/2013]

ubero:

<http://im.atlasrostlin.cz/hroznovec/227/2271-gallery_main-rtflo.png>

[consulta: 25/03/2013]

uchuyuyo:

<<http://4.bp.blogspot.com/-oXQF3HDMxlw/TrK7y9DoICI/AAAAAAAAIN8/V4pOB0Pkwws/s1600/Ruellia.jpg>>

[consulta: 25/03/2013]

ulluco:

<<http://img117.imageshack.us/img117/7605/ullucusgrpy3.jpg>>

[consulta: 25/03/2013]

umarí:

<http://www.fotolog.com/frutivora/25351210/#profile_start>

[consulta: 25/03/2013]

unamú:

<<http://rainforest-database.com/plants/Plant-Images/anamu-pic.htm>>

[consulta: 25/03/2013]

uraye:

<http://www.cybertruffle.org.uk/vinales/pics/comocladia_dentata.htm>

[consulta: 25/03/2013]

urdidera:

<<http://benillobatelares.blogspot.cz/>>

[consulta: 25/03/2013]

urraca:

<<http://petrslavik.eu/cs/stock-photos/guira-cuckoo>>

[consulta: 25/03/2013]

ururú:

<http://www.treknature.com/gallery/South_America/Colombia/photo192298.htm>

[consulta: 25/03/2013]

vaca:

planta:

<<http://botanika.wendys.cz/cizi/rostlina.php?143>>

pez:

<[http://www.mazarineartservices.com/mazarinefineart/JARDINE.F.05\(New\).htm](http://www.mazarineartservices.com/mazarinefineart/JARDINE.F.05(New).htm)>

[consulta: 25/03/2013]

vaca loca:

<http://www.rpp.com.pe/2011-12-10-la-danza-de-la-vaca-loca--una-tradicion-navidena-en-ferrenafe-noticia_430442.html>

[consulta: 25/03/2013]

vaquerillos:

<<http://commons.wikimedia.org/wiki/File:Vaquerillos.jpg> >

[consulta: 25/03/2013]

vari:

pájaro:

<http://www.freebirds.com.ar/148_208/166/166_circus_cinereus_m_119.jpg>

planta:

<http://www.seestjohn.com/images/flora/white_manjack/manjack_berries_sky.jpg>

[consulta: 25/03/2013]

vaso:

<http://www.folkcuba.com/stores/st_detpage1n.asp?id=1352>

[consulta: 25/03/2013]

vela:

<<http://zoom50.files.wordpress.com/2011/09/parmentiera-cereifera-tree.jpg>>

[consulta: 25/03/2013]

venadito:

<<http://internet-pets.blogspot.cz/2008/06/how-do-you-do-pudu.html>>

[consulta: 25/03/2013]

verdoso:

<http://www.asedi.org/inicio/images/stories/Viajes/Puerto_Rico_1/19_nesospingus_speculiferus.jpg>

[consulta: 25/03/2013]

vermudera:

<http://www.botanicalgarden.ubc.ca/potd/2006/11/caesalpinia_pulcherrima.php>

[consulta: 25/03/2013]

visión:

<http://tallernaturalezaupanse.blogspot.cz/2009_11_01_archive.html>

[consulta: 25/03/2013]

vida:

<<http://medicinaintercultural.org/sites/default/files/dc/309/i-240-36.jpg>>

[consulta: 25/03/2013]

vieja:

<<http://www.extremolitoral.com.ar/img/noticias/imagen-1515.jpg>>

[consulta: 25/03/2013]

volador:

<http://bp1.blogger.com/_tS4y63aV0a8/R_FFiN9674I/AAAAAAAAA-s/q-33m2Qb8tg/s1600-h/voladores.jpg>

[consulta: 25/03/2013]

voraz:

<http://www.regmurcia.com/servlet/s.SI?sit=c,543,m,2716,&r=ReP-23011-DETALLE_REPORTAJES>

[consulta: 25/03/2013]

votri:

<http://www.florachilena.cl/Niv_tax/Angiospermas/Ordenes/Lamiales/Gesneriaceae/Sarmienta%20repens/Sarmienta%20repens.htm>

[consulta: 25/03/2013]

9. Anotación

Autor:	Klára Mikulcová
Název katedry a fakulty:	Katedra romanistiky, Filozofická fakulta, Univerzita Palackého
Název bakalářské práce:	Diccionario de americanismos; la letra G02 (go-guanchaca) de los diccionarios AM, MM, JD y las letras U, V de AM, MM
Vedoucí bakalářské práce:	Prof. PhDr. Jiří Černý, CSc.
Počet stran:	70
Počet znaků:	128 428
Počet příloh:	1 CD
Počet titulů použité literatury:	5
Klíčová slova:	slovník, amerikanismy, překlad, španělsko-český, Latinská Amerika

Charakteristika:

Cílem této bakalářské práce bylo přeložit hesla, která se vyskytují ve slovnících *Diccionario de americanismos* od Augusta Malareta, *Diccionario del español de América* od Marcose A. Moríniga, ze španělštiny do češtiny a doplnit již přeložená hesla ze slovníku *Velký španělsko-český slovník* od Josefa Dubského. Jsou zde zahrnuta všechna hesla písmen G02 (go-guanchaca), U, V. Kromě daných hesel se zde nachází komentář k překladu, který zahrnuje vysvětlení ke slovníku a složité jazykové konstrukce, se kterými jsem se při překládání setkala.

ANNOTATION

Author:	Klára Mikulcová
Name of department and faculty:	Department of the Romance studies, Philosophical fakulty, Palacký University
Title:	Latin American dictionary; the letter G02 (go-guanchaca) of dictionaries AM, MM, JD and the letters U, V of AM, MM
Thesis supervisor:	Prof. PhDr. Jiří Černý, CSc.
Number of pages:	70
Number of characters:	128 428
Number of attachments:	1 CD
Number of used sources of literature:	5
Keywords:	dictionary, americanisms, translation, Spanish-Czech, Latin America

Thesis character:

The objective of this thesis was to translate subject words that occurs in dictionaries *Diccionario de americanismos* of Augusto Malaret, *Diccionario del español de América* of Marcos A. Morínigo, from Spanish to Czech and to add translated subject words of dictionary *Velký španělsko-český slovník* of Josef Dubský. There are included all subject words which begin with letters G02 (go-guanchaca), U, V. Except of these subject words, includes the explanation of the dictionary and complicated language constructions of the translation.

10. Bibliografía

MALARET, A: *Diccionario de americanismos*, 3^a ed.: Buenos Aires 1946.

MORÍNIGO, M. A.: *Diccionario del español de América*. Madrid 1993, 2^a ed.: 1996.

DUBSKÝ, J.: *Velký španělsko-český slovník I/A-H*, Praha 1999.

Asociación de Academias de la Lengua Española: *Diccionario de americanismos*, Santillana Ediciones Generales, S.L., 2010.

DUBSKÝ, J.- REJZEK, V.: *Španělsko-český slovník*, LEDA, Praha 1999.

Recursos de Internet:

<<http://rae.es/rae.html>>

<<http://wordreference.com/>>

<<http://slovník.cz/>>

<<http://www.thefreedictionary.com/>>

<<http://www.google.cz/>>

<<http://www.google.cz/imghp?hl=cs&tab=wi>>

<<http://www.biolib.cz/>>

<<http://www.garten.cz/>>

<<http://botany.cz/>>